

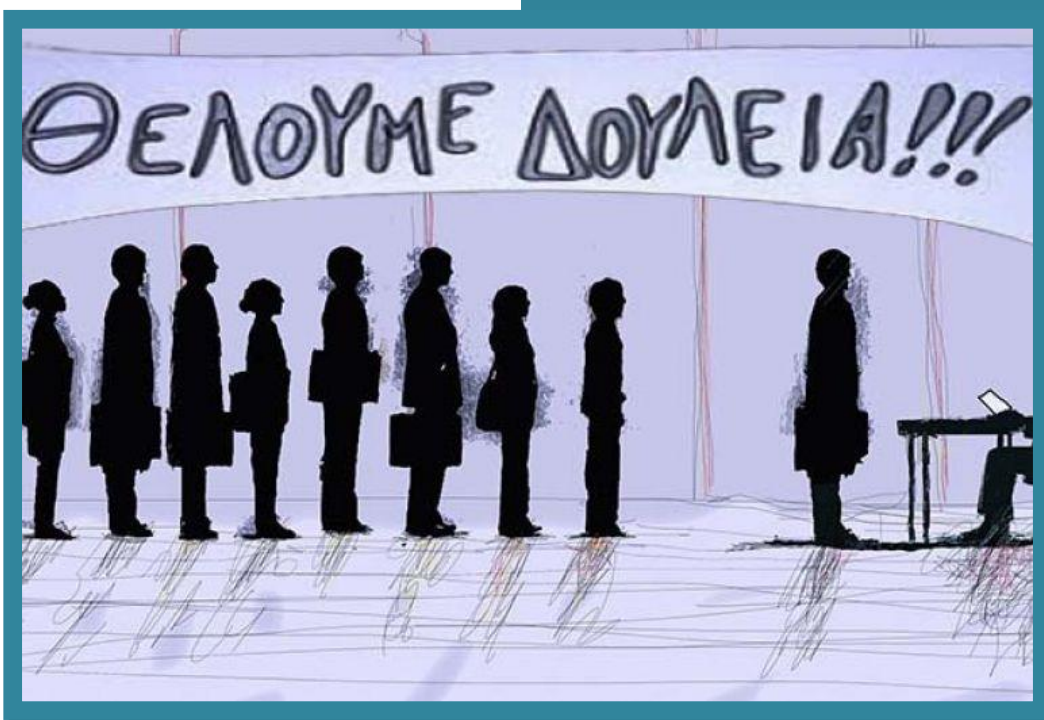

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

Η διερεύνηση της ανεργίας σε νέους άνδρες και γυναίκες που είναι πρόσφατοι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ, στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Διδάσκων: Σταλίδης Γεώργιος

Φοιτητές: Διακάκης Κυριάκος – Χρήστος

Μαλκουτζής Κωνσταντίνος

Λέξεις: 10.133

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	4
Σκοπός.....	5
Κεφάλαιο 1: Εννοιολογική Προσέγγιση της Ανεργίας.....	5
1.1. Είδη Ανεργίας.....	6
1.2. Οι αιτίες της Ανεργίας.....	9
1.3. Επιπτώσεις της Ανεργίας.....	10
1.4. Μέτρα και Πολιτικές για καταπολέμηση της Ανεργίας.....	11
Κεφάλαιο 2: Απασχόληση και Ανεργία στην Ελλάδα.....	13
2.1. Τα αίτια της Ανεργίας των Νέων.....	14
Κεφάλαιο 3: Οικονομική κρίση και Ανεργία στην Ελλάδα.....	17
3.1. Οικονομική κρίση και αγορά εργασίας.....	17
3.2. Η ανεργία των Νέων και η οικονομική κρίση.....	18
3.3 Απασχόληση των πρόσφατων πτυχιούχων	20
3.4 Αντιμετώπιση κρίσης και απασχόληση νέων.....	20
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	25

Κεφάλαιο 4: ΕΡΕΥΝΑ.....	25
4.1 Μεθοδολογία.....	25
4.2 Αποτελέσματα.....	26
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	40
Βιβλιογραφία.....	40

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανεργία αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα τόσο για την οικονομία όσο και για την κοινωνία. Η μεγάλη αύξηση της ανεργίας που παρατηρείται λόγω της οικονομικής κρίσης σε εθνικό αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει προκαλέσει μεγάλη ανησυχία στις κυβερνήσεις των κρατών. Γι' αυτό εντοπίζεται η αναγκαιότητα για κρατικές παρεμβάσεις με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας. Παρατηρώντας τις εξελίξεις αυτές της αύξησης των ποσοστών της ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το 2010 οι εκπρόσωποι των κρατών μελών της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συναποφάσισαν τη λήψη μέτρων για την υιοθέτηση νέων κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ) «Ευρώπη 2020», ακολουθώντας τη βασική δομή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΣΑ στο Συμβούλιο της Λισσαβόνας το 2000. Οι κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης της ΕΣΑ «Ευρώπη 2020» επικεντρώνονται στους στόχους της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας με μεγαλύτερη συνοχή με μακροπρόθεσμους στόχους για την απασχόληση. Παρατηρώντας τα στατιστικά στοιχεία από την έρευνα εργατικού δυναμικού, η ΕΕ αναγνώρισε ότι σε μια περίοδο οικονομικής ύφεσης η ανεργία αφορά το σύνολο του πληθυσμού ωστόσο όμως κάποιες ομάδες του πληθυσμού όπως οι γυναίκες και οι νέοι είναι πιο ευάλωτες. Έτσι για την καταπολέμηση των διακρίσεων ως προς την πρόσβαση στην απασχόληση θεώρησε απαραίτητη την καθιέρωση ειδικών παρεμβάσεων για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία. Η Ελλάδα καθοδηγούμενη από τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΣΑ για τις πολιτικές απασχόλησης, θέσπισε μέτρα και παρεμβατικές πολιτικές για την καταπολέμηση του προβλήματος της ανεργίας. Αναφορικά με την κατηγορία των νέων, στην οποία εστιάζεται η παρούσα εργασία, θεωρείται ως μια ευάλωτη ομάδα του εργατικού δυναμικού που πλήττεται περισσότερο από την ανεργία σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό του εργατικού δυναμικού της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τα ποσοστά της ανεργίας από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Ιδιαίτερος από το 2009 τα ποσοστά της ανεργίας των νέων αυξάνονται με ραγδαίους ρυθμούς. Η άνοδος αυτή της ανεργίας των νέων δικαιολογείται από το βάθος της οικονομικής ύφεσης στη χώρα μας από το 2009, καθώς η μείωση του πραγματικού ΑΕΠ συνοδεύεται από την αύξηση της ανεργίας του συνολικού πληθυσμού του εργατικού δυναμικού, αλλά ιδιαίτερα των νέων. Σε αυτό το πλαίσιο αναφοράς την περίοδο της οικονομικής κρίσης την οποία διανύει η Ελλάδα, λαμβάνονται πολιτικές για την προώθηση της απασχόλησης οι οποίες εξειδικεύονται σε στοχευμένα προγράμματα προώθησης απασχόλησης των νέων, τα οποία εκπονεί ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Κόντος, 2017)

Σκοπός της παρούσας εργασίας:

Η ανάλυση της παρούσας εργασίας βασίζεται τόσο σε θεωρητική όσο και σε εμπειρική διερεύνηση. Ο βασικός στόχος της παρούσας μελέτης είναι να προσδιορίσει τους παράγοντες που επηρεάζουν την απασχόληση και την ανεργία των νεαρών απόφοιτων (ΑΕΙ και ΤΕΙ) και να εντοπίσει τον τρόπο με τον οποίο οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν το φαινόμενο της ανεργίας. Επίσης, στόχος της είναι να διερευνήσει τις σημερινές διαστάσεις του φαινομένου της ανεργίας. Μέσω αυτή της εργασίας θέλουμε να απαντηθούν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα όσον αφορά του απόφοιτους ΑΕΙ και ΤΕΙ : Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την απασχόληση και την ανεργία των νέων αυτών; Εξαρτάται αυτή από το φύλο, την εκπαίδευση, τον κλάδο, την προσωπικότητα και άλλους παράγοντες; Διαφέρει το ποσοστό με εκείνο των παλαιότερων εργαζομένων, απόφοιτων ΑΕΙ και ΤΕΙ ; Είναι φαινόμενο της τρέχουσας-κακής συγκυρίας ή είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο; Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί;

Ειδικοί Στόχοι

- Ποια η κατάσταση της ανεργίας στον κόσμο;
- Ποια η κατάσταση της ανεργίας στην Ελλάδα;
- Ποια η εξέλιξη της ανεργίας την περίοδο της οικονομικής κρίσης;
- Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την εύρεση εργασίας;
- Να διερευνηθούν οι στάσεις και οι γνώμες των ανθρώπων για την ανεργία στους πρόσφατοι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ, στην πόλη της Θεσσαλονίκης.
- Είναι εύκολη η εύρεση εργασίας στον αντίστοιχο κλάδο σπουδών τους;
- Να διαπιστώσουμε εάν οι συνεπείς σπουδαστές, βρίσκουν ευκολότερα εργασία στον τομέα τους.
- Είναι διατεθειμένοι οι πρόσφατοι πτυχιούχοι να αναμένουν εργασία στον τομέα τους;

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ, ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΑΕΙ/ΤΕΙ, ΕΡΓΑΣΙΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΠΟΣΟΣΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Εννοιολογική προσέγγιση της Ανεργίας

Σύμφωνα με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας ως άνεργος θεωρείται αυτός που δεν εργάζεται, είναι διαθέσιμος να εργαστεί και βρίσκεται σε αναζήτηση εργασίας. Πιο συγκεκριμένα ο πληθυσμός μπορεί να διακριθεί σε οικονομικά ενεργό και σε οικονομικά μη ενεργό. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα που είναι ικανά για εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν. Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός

περιλαμβάνει τα άτομα που δεν μπορούν (μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, ασθενείς, στρατιώτες) και που δεν θέλουν (άεργοι) να εργαστούν. Το εργατικό δυναμικό χωρίζεται σε δύο κατηγορίες, σ' εκείνους οι οποίοι εργάζονται και ονομάζονται απασχολούμενοι και σ' εκείνους οι οποίοι δεν εργάζονται και είναι άνεργοι. Δηλαδή το άθροισμα των απασχολούμενων και των ανέργων ισούται με το εργατικό δυναμικό: Εργατικό δυναμικό = Άνεργοι + Απασχολούμενοι. Το φαινόμενο της ανεργίας έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά και υπόκειται σε διαφορετικές αιτιώδεις σχέσεις καθώς μεταβάλλονται τα πρότυπα οργάνωσης της κοινωνικής εργασίας. Ταυτοχρόνως, η κατανόησή του οριοθετείται από τις κυρίαρχες αντιλήψεις της εποχής. Στην αρχή του αιώνα οι Αγγλοσάξονες χρησιμοποιούν την λέξη «out of work» και όχι «unemployed», ενώ ο γαλλικός όρος «chomer» προέρχεται από το λατινικό «cauma» που σημαίνει παύση δραστηριοτήτων. Στις στατιστικές του τέλους του προηγούμενου αιώνα δεν υπάρχει πραγματική διάκριση μεταξύ ανέργων και περιθωριακών. Δεν σημαίνει όμως ότι η ανεργία δεν υπήρχε εκείνη την εποχή, εφόσον είχαμε μεταβολές των οικονομικών κύκλων που επηρέαζαν τον όγκο της προσφερόμενης εργασίας, αλλά απλούστατα οι αντιλήψεις της εργασίας και της φτώχειας ήταν δομημένες διαφορετικά και δεν απομόνωναν την ανεργία σαν ξεχωριστό φαινόμενο. Η ανεργία γίνεται σημαντική στο βαθμό που η εξασφάλιση μιας θέσης μισθωτής απασχόλησης αποτελεί τη μόνη ή τη σημαντικότερη δυνατότητα αυτών των ομάδων να αποκτήσουν τους αναγκαίους πόρους (εισοδήματα) που επιτρέπουν την επιβίωση (Δεδουσόπουλος, 2000). Παρόλα αυτά, η κοινωνική πραγματικότητα δεν είναι η ανεργία όπως την ορίζουν και την αντιλαμβάνονται οι στατιστικοί και οι οικονομολόγοι, αλλά όπως την βιώνουν οι ίδιοι οι άνεργοι. Η έννοια της εργασίας είναι πρακτικά συνδεδεμένη με την κάλυψη συγκεκριμένης θέσης εργασίας. Παίρνοντας δυο διαφορετικές διαστάσεις η απασχόληση εκτελείται σε πλήρες ωράριο αλλά όχι συνεχώς (εποχιακή ή προσωρινή εργασία) ή εκτελείται με μειωμένο ωράριο. Στην πρώτη περίπτωση το άτομο βρίσκεται μεταξύ εργασίας και ανενεργούς κατάστασης, ενώ στην δεύτερη μεταξύ εργασίας και ανεργίας (Γαβρόγλου και Κικίλιας, 2001). Το μέγεθος της ανεργίας μπορεί να μετρηθεί ως απόλυτο μέγεθος, για παράδειγμα, χιλιάδες άνεργοι. Η σημασία όμως του αριθμού αυτού εξαρτάται από το μέγεθος του εργατικού δυναμικού, γι' αυτό η ανεργία μετράτε ως ποσοστό επί τοις εκατό (%) του εργατικού δυναμικού. π " Αριθμός Ανέργων Ποσοστό ανεργίας = $\frac{\text{Αριθμός Ανέργων}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \times 100$ Το ποσοστό της ανεργίας μπορεί να διαφέρει από περίοδο σε περίοδο, καθώς μεταβάλλεται το απόλυτο μέγεθος της ανεργίας ή του εργατικού δυναμικού ή και των δύο (αλλά με διαφορετικό ρυθμό).

1.1 Είδη Ανεργίας

Τα διάφορα είδη ανεργίας, τα οποία είναι κοινώς αποδεκτά από όλες τις σχολές οικονομικής σκέψης είναι πέντε και διακρίνονται ανάλογα με τα αίτια της και το χρονικό ορίζοντα της εκδήλωσής της.

Τα πέντε αυτά είδη ή κατηγορίες της ανεργίας είναι : η εποχιακή ανεργία, η ανεργία τριβής, η διαρθρωτική, η κυκλική και η καλυμμένη ανεργία, τα οποία αναλύουμε παρακάτω.

-Εποχιακή Ανεργία

Πολλές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα οι αγροτικές και οι τουριστικές, παρουσιάζουν συστηματικές μεταβολές στην παραγωγική τους δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του έτους. Οι μεταβολές της παραγωγής συνοδεύονται από αντίστοιχες μεταβολές της απασχόλησης εργατικού δυναμικού και, συνεπώς, από μεταβολές της ανεργίας. Αυτή η ανεργία ονομάζεται εποχιακή. Οι διακυμάνσεις αυτές δεν έχουν σχέση με τον οικονομικό κλάδο αλλά εμφανίζονται συστηματικά κάθε χρόνο ανάλογα με την εποχή και άρα είναι προβλέψιμες (Πετρινώτη, 1999). Χαρακτηριστικά της εποχιακής ανεργίας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και είναι προσωρινή και μικρής σχετικά διάρκειας. Η εποχική ανεργία δεν θεωρείται ως σοβαρό οικονομικό πρόβλημα γιατί μπορεί να αντιμετωπιστεί με την εύρεση συμπληρωματικής απασχόλησης ώστε να μην μένουν άνεργοι για μεγάλη περίοδο (Κώττη-Πετράκη, 2000). Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις οι εποχιακά εργαζόμενοι έχουν μεγαλύτερες αποδοχές τους μήνες που απασχολούνται ώστε να καλύπτονται εισοδηματικά κατά την περίοδο της εποχικής ανεργίας, όπως συμβαίνει για παράδειγμα σε ορισμένες τουριστικές εργασίες.

-Ανεργία Τριβής

Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίσουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης, μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός επαγγελματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας. Οι εργαζόμενοι μπορεί να εγκαταλείπουν την εργασία τους προς εξεύρεση άλλης, προς αναζήτηση διαφορετικών συνθηκών εργασίας, γεωγραφικής περιοχής, μισθού ή θέσης. Στην κινητικότητα μεταξύ διαφόρων θέσεων εργασίας προστίθεται και η κινητικότητα μεταξύ ανενεργού και ενεργού πληθυσμού. Όσο μεγαλύτερη είναι η κινητικότητα των εργαζομένων τόσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός τους, που διέρχεται από την αγορά εργασίας προς αναζήτηση νέας και ως εκ τούτου μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός εισόδου στην ανεργία. Η ανεργία τριβής είναι ηθελημένη ανεργία, η οποία καλυτερεύει τελικά τη θέση του ατόμου, αλλά κι εκείνη της εθνικής οικονομίας γιατί αυξάνει την παραγωγικότητα κατευθύνοντας τους εργαζομένους προς τις

εργασίες για τις οποίες έχουν τα περισσότερα κίνητρα. Σε κατάσταση πλήρους απασχόλησης υπάρχει ανεργία τριβής, η οποία συμβάλλει στην βέλτιστη χρησιμοποίηση του συντελεστή εργασίας.

-Διαρθρωτική Ανεργία

Όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας, αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις, επειδή δεν υπάρχει αντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την εξειδίκευση των ανέργων και σε αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων, η ανεργία αυτή ονομάζεται διαρθρωτική. Οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Όποιες και να είναι τελικά οι αιτίες, οι διαρθρωτικές μεταβολές της παραγωγής προκαλούν αναπόφευκτα αύξηση της ανεργίας αφού επιχειρήσεις στους τομείς σε παρακμή σταματούν τις δραστηριότητες ή μειώνουν τον όγκο παραγωγής και κατά συνέπεια τις θέσεις εργασίας. Παράλληλα, οι προερχόμενοι άνεργοι από τους τομείς σε κρίση διαθέτουν ανεπαρκή προσόντα ακατάλληλα για τις νέες δραστηριότητες σε ανάπτυξη. Άλλοι διαρθρωτικοί παράγοντες που επιδρούν στην προσφορά και τη ζήτηση εργασίας είναι η δημογραφική σύνθεση του ενεργού πληθυσμού, οι διάφορες ρυθμίσεις και θεσμικά μέτρα που επηρεάζουν τη λειτουργία της αγοράς εργασίας και ειδικά η σχετική νομοθεσία προστασίας της εργασίας και τα συστήματα αποζημίωσης και παροχών ανεργίας. Επίσης, η υποκατάσταση εργασίας από κεφάλαιο, μπορεί να αποτελέσει πηγή διαρθρωτικής ανεργίας. Όπως είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από την δυσαναλογία που υπάρχει προσφοράς και ζήτησης των διαφόρων ειδικεύσεων. Η μείωσή της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη, διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

-Κυκλική Ανεργία

Η κυκλική ανεργία ακολουθεί τις μεταπτώσεις της οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή είναι μικρή σε περιόδους αυξημένης δραστηριότητας, ενώ αυξάνει όσο η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται στις φάσεις της καθόδου και της ύφεσης του οικονομικού κύκλου. Ονομάζεται και ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης καθώς και κεϋνσιανή ανεργία, παίρνοντας το όνομά της από τον μεγαλύτερο ίσως οικονομολόγο του εικοστού αιώνα τον Τζων Μ. Κέυνς (1883-1946) ο οποίος ανέλυσε το φαινόμενο των οικονομικών διακυμάνσεων της οικονομικής δραστηριότητας και υποστήριξε ότι βραχυχρόνια μπορεί να υπάρξει υποαπασχόληση λόγω ανεπαρκούς ζήτησης. Πρόκειται, ουσιαστικά, για αδυναμία της συνολικής ζήτησης της οικονομίας να απορροφήσει τη συνολική προσφορά του εργατικού δυναμικού. Η ανεργία αυτή έχει κυκλικό χαρακτήρα, δηλαδή

επαναλαμβάνεται, και η διάρκειά της εξαρτάται από τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου («Τι είναι η διαρθρωτική ανεργία, η ανεργία τριβής και η Κεϋνσιανή ανεργία», 2017)

-Καλυμμένη Ανεργία

Είναι η ανεργία που υπάρχει όταν οι εργαζόμενοι υποαπασχολούνται ή εργάζονται χωρίς να καταβάλλονται οι μισθοί τους για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι εργαζόμενοι θέλουν αλλά δεν βρίσκουν πλήρη απασχόληση, γι' αυτό αναγκάζονται να απασχολούνται μερικώς, κάτι που τα τελευταία χρόνια κερδίζει συνεχώς έδαφος.

1.2 Οι Αιτίες της Ανεργίας

Η τεχνολογία, η παγκοσμιοποίηση, οι ακαμψίες στην αγορά εργασίας, ο ανταγωνισμός με τρίτες χώρες, η έλλειψη προσαρμογής στους χώρους εργασίας και οι δημογραφικές αλλαγές είναι παράγοντες που οφείλονται στην αύξηση της ανεργίας. Εάν αναλύσουμε τους παραπάνω παράγοντες μπορούμε να διαπιστώσουμε τα παρακάτω:

- Όταν η αύξηση της ανεργίας συμπίπτει με την εμφάνιση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών, επιχειρείται να θεωρηθεί η τεχνολογική πρόοδος ως πηγή ανεργίας. Πολλοί οικονομολόγοι πιστεύουν ότι υπάρχει μια έντονη στροφή προς τη ζήτηση για ειδικευμένους εργάτες με αποτέλεσμα να μειώνονται οι μισθοί των λιγότερο ειδικευμένων εργαζομένων και αυξάνεται η ανεργία για τους ανειδίκευτους εργαζομένους (M8π[^], 2002). Συνεπώς η τεχνολογία καταργεί θέσεις εργασίας χαμηλού κόστους και χαμηλής παραγωγικότητας και 25 δημιουργεί άλλες πιο παραγωγικές, εξειδικευμένες και με υψηλότερο μισθό.

- Η αύξηση του μεγέθους του διεθνούς εμπορίου και η εντατικοποίηση του διεθνούς ανταγωνισμού, αποτελούν σημαντικό παράγοντα αρνητικής επιρροής της απασχόλησης. Τα εισαγόμενα προϊόντα από τις αναπτυσσόμενες χώρες με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος εργασίας υποβαθμίζουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών προϊόντων με αποτέλεσμα το κλείσιμο των βιομηχανιών των Δυτικών χωρών (Ευρώπη, ΗΠΑ) και της αύξησης της ανεργίας τους (Παπαβασιλείου, 2000).
- Η φυσιολογική αύξηση του γενικού πληθυσμού είχε ως αποτέλεσμα να εισέλθει στην αγορά εργασίας ένα αυξανόμενος ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15 έως 65 ετών. Παρόλα αυτά, η μείωση του ποσοστού απασχόλησης των ανδρών αντανakλά εν μέρει την αύξηση του ποσοστού ανεργίας αλλά και το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (Πηλαβάκη, 2006).

- Οι Ευρωπαϊκές κυρίως οικονομίες χαρακτηρίζονται από συνεχή τροποποίηση των δομών της απασχόλησης όπως είναι οι μεταβολές των εξειδικεύσεων από την επίδραση των τεχνολογικών

αλλαγών, η αναδιανομή κατά κλάδο και η γεωγραφική αναδιανομή της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ περιοχών ή σε διεθνές επίπεδο (Παπαβασιλείου, 2000). Υπεύθυνο για την ανισότητα μεταξύ εξειδικεύσεων των εργαζομένων σε σχέση με τις απαιτήσεις των προσφερόμενων θέσεων εργασίας, είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Συμπερασματικά, η βραδύτητα των Δυτικών οικονομιών και κυρίως της Ευρώπης στους τομείς των επενδύσεων, της συσσώρευσης κεφαλαίου, της έρευνας και ανάπτυξης καθώς και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, έχει οδηγήσει την ανεργία σε υψηλά επίπεδα μέχρι και σήμερα.

1.3 Οι Επιπτώσεις της Ανεργίας

Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες: 1ο. Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. 2ο. Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένειά του. 3ο. Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους ανέργους. Φυσικά οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένειά του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος, μειώνει την κοινωνική θέση, δημιουργεί προβλήματα αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών κ.α. Με άλλα λόγια, πέρα από τις οικονομικές συνέπειες, η ανεργία δημιουργεί σοβαρά κοινωνικά προβλήματα. Η ανάδειξη και καταμέτρηση των κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων της ανεργίας έχει σαν αποτέλεσμα την διερεύνηση παραγόντων (θετικών ή αρνητικών) και την συναγωγή κάποιων πορισμάτων. Υπάρχουν κατηγορίες ανέργων που ζουν την ανεργία διαφορετικά από τους άλλους, είτε με καθημερινές στερήσεις, είτε με το αίσθημα ντροπής απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και άγχος για το απρόβλεπτο μέλλον.

Κοινωνιολογικές έρευνες αποδεικνύουν και εμπειρικά ότι η άμεση εργασιακή διαδικασία βιώνεται ως πηγή αισθημάτων αδυναμίας, απουσίας νοήματος και αποξένωσης. Το ανεκπλήρωτο των στόχων, η κατάπνιξη της ανάγκης για ενδιαφέρουσα εργασία ως πεδίο εκδήλωσης δημιουργικότητας και ανεξαρτησίας, επιδρά αρνητικά τόσο στην στάση προς εργασία, όσο και στην ψυχική διάθεση και στον αυτοσεβασμό των εργαζομένων (Καμπέρης, 2001). Ο χαρακτήρας της εργασίας και η σχέση του εργαζομένου προς αυτήν, επιδρά στην σωματική και ψυχική υγεία.

Οι άνεργοι παρουσιάζουν πολύ κακή ψυχική υγεία και είναι περισσότερο επιρρεπείς σε κατάθλιψη, σε αυτοκτονίες και στον αλκοολισμό. Γενικά, η ανεργία προκαλεί ισχυρή αίσθηση αγωνίας, άγχος, απώλεια αυτοπεποίθησης και μνήμης, ανικανότητα συγκέντρωσης, υπνηλία, μερική σεξουαλική ανικανότητα, απογοήτευση και απαισιοδοξία, υψηλή ερεθιστικότητα και διαταραχές στο επίπεδο

σχέσεων. Οι διάφορες έρευνες απασχόλησης έχουν δείξει ότι η απώλεια εισοδήματος παίζει πιο σημαντικό ρόλο στην ψυχική υγεία απ' ό,τι η έλλειψη εργασίας, αυξάνοντας τα ποσοστά αυτοκτονιών σε όσους ανήκουν στη χαμηλότερη εισοδηματική κατηγορία και δημιουργώντας κατάθλιψη και αγχωτικές διαταραχές στους υπόλοιπους. Βέβαια η έλλειψη εργασίας δεν είναι αμελητέος παράγοντας, όμως έχει δευτερεύουσα σημασία σε σχέση με την έλλειψη εισοδήματος. Επιπρόσθετα, οι γυναίκες αντιδρούν λιγότερο νοσηρά στην απώλεια της εργασίας απ' ό,τι οι άνδρες, εκτός από τις περιπτώσεις που είναι η κεφαλή της οικογένειας. Επίσης, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν πιο ψύχραιμα την απώλεια της εργασίας των ανδρών τους.

Όσον αφορά τον παράγοντα εκπαίδευση αποδεικνύεται ότι τα παιδιά των φτωχών νοικοκυριών εμφανίζουν μεγαλύτερη εκπαιδευτική στασιμότητα απ' ό,τι τα παιδιά των μη φτωχών, «κληρονομώντας», κατά κάποιο τρόπο το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονιών τους. Τέλος το πρόβλημα της ανεργίας είναι αλληλένδετο με το ευρύτερο πρόβλημα της φτώχειας χωρίς όμως να ταυτίζεται με αυτό (Ρομπόλης, 2010). Ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των φτωχών είναι η έλλειψη μόνιμης απασχόλησης, η συχνή αλλαγή στον τομέα απασχόλησης και η αβεβαιότητα στην απασχόληση. Πάντως, τα μέχρι σήμερα διεθνή στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι κάθε αύξηση της ανεργίας κατά 3% συνοδεύεται όχι μόνο από αύξηση της φτώχειας και καταστροφή του κοινωνικού ιστού μιας χώρας αλλά, όπως προαναφέραμε, επιβαρύνει σοβαρά την ψυχική και σωματική υγεία των ανέργων (καταθλιπτικά συμπτώματα, αύξηση των ισχαιμικών καρδιακών και εγκεφαλικών επεισοδίων, απόπειρες αυτοχειρίας). Τα αμέσως επόμενα χρόνια, λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης που έχει επιβληθεί στη χώρα μας, το πρόβλημα της ανεργίας θα αναδειχθεί σε ένα από τα σοβαρότερα κοινωνικά μας προβλήματα.

1.4 Μέτρα και Πολιτικές για την Καταπολέμηση της Ανεργίας

Η καταπολέμηση του φαινομένου της ανεργίας είναι επιτακτική καθώς αποτελεί ένα πολύ σημαντικό παράγοντα κοινωνικού αποκλεισμού. Η καταγραφή της έκτασης του φαινομένου μέσα από έρευνα και στατιστική ανάλυση είναι ένα απαραίτητο πρώτο βήμα για να υπάρξει σωστός σχεδιασμός. Στη συνέχεια, χρειάζεται ενίσχυση των υπάρχοντων θεσμών εκπαίδευσης και κατάρτισης, υποστήριξη του ανέργου μέσα από νέες δομές αλλά και προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Τα μέτρα που παίρνουν οι διάφορες κυβερνήσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας είναι δύο γενικών κατηγοριών, δηλαδή μέτρα αύξησης της συνολικής ζήτησης και μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού. Τα μέτρα αύξησης της συνολικής

ζήτησης είναι δημοσιονομικά και νομισματικά. Τα δημοσιονομικά μέτρα περιλαμβάνουν κυρίως αύξηση των κρατικών δαπανών για δημόσια έργα και προώθηση μεγάλων επενδυτικών έργων.

Σκοπός αυτών των έργων είναι η άμεση αύξηση της απασχόλησης και των εισοδημάτων. Τα νομισματικά μέτρα αποβλέπουν στη μείωση του επιτοκίου, με σκοπό την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων, της παραγωγής και, συνεπώς της απασχόλησης. Τα δημοσιονομικά και τα νομισματικά μέτρα αποβλέπουν στην αύξηση της συνολικής ζήτησης και, συνεπώς, στη μείωση της ανεργίας που οφείλεται στην ανεπάρκεια της ζήτησης, δηλαδή της κενύσιανης ανεργίας.

Τα μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης έχουν σκοπό να διευκολύνουν τους ανέργους στην απόκτηση επαγγελματικών γνώσεων και ειδικεύσεων, οι οποίες είναι απαραίτητες ή χρήσιμες, προκειμένου να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις εργασίας. Είναι φανερό ότι τα μέτρα έχουν στόχο τη μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας. Επιπρόσθετα, κρίνονται αναγκαίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους διεθνείς οργανισμούς και τις εθνικές κυβερνήσεις της Ευρώπης, μια σειρά ενεργητικών διαρθρωτικών πολιτικών της αγοράς εργασίας, ώστε οι σημερινοί άνεργοι να μπορέσουν να καταλάβουν τις νέες θέσεις που θα δημιουργηθούν, γιατί οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θα απαιτηθούν από τις νέες θέσεις δεν θα είναι αναγκαστικά αυτές που διαθέτουν οι άνεργοι (Νικολακοπούλου-Στεφάνου, 1997). Οι κυριότερες διαρθρωτικές αλλαγές αφορούν την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την ευελιξία και την αύξηση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, την επέκταση της μερικής απασχόλησης κ.α.

Μερικοί ακόμη τρόποι για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας είναι:

- Η διοικητική - οικονομική - πολιτιστική αποκέντρωση σε υποβαθμισμένες περιοχές, ώστε να μην φεύγει ο πληθυσμός και να αναπτυχθεί η περιφέρεια.
- Η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, τα κίνητρα σε ευαίσθητους παραγωγικούς τομείς (π.χ. ναυτιλία, γεωργία, τουρισμός).
- Η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- Η κλαδική αντιμετώπιση της ανεργίας διότι η οικονομία διακρίνεται σε πολλούς τομείς, οι οποίοι δεν επηρεάζονται στο ίδιο επίπεδο από το φαινόμενο.
- Η επιμόρφωση εργατικού δυναμικού, δηλαδή επαγγελματική εκπαίδευση των ανειδίκευτων εργατών και επανεκπαίδευση με επιδοτούμενα σεμινάρια αυτών που έχουν ειδικευτεί.
- Η παροχή κινήτρων στην νεολαία για δημιουργική εργασία κ.α.

Συνεπώς, η εναπόθεση του ζητήματος της αντιμετώπισης της ανεργίας στις πολιτικές απασχόλησης και η μετάθεση του κέντρου βάρους από τις λεγόμενες «παθητικές» παρεμβάσεις (προστασία και στήριξη των ανέργων) στις λεγόμενες «ενεργητικές» (επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης κλπ), συνδέεται με μια ορισμένη ερμηνεία των αιτιών ανεργίας, που τα αποδίδει στην προσφορά εργασίας, σε αδυναμίες και προβλήματα του εργατικού δυναμικού και σε όλα εκείνα που δεν επιτρέπουν μια ευέλικτη διαχείριση του εργατικού δυναμικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ανεργία των νέων στην Ελλάδα ακολουθεί τις μεταβολές της ανεργίας των μεγαλύτερων ηλικιών, μόνο που το επίπεδό της διαμορφώνεται σε υψηλότερο επίπεδο. Αυτό σε απλά λόγια σημαίνει ότι οι ίδιοι παράγοντες που καθορίζουν το μέγεθος της συνολικής ανεργίας ευθύνονται και για την ανεργία των νέων. Διαχρονικά και, σχεδόν, στο σύνολο των χωρών, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, το ποσοστό ανεργίας των νέων είναι συστηματικά υψηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού για τους ενήλικες. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν παράγοντες συνδεδεμένοι με την κατάσταση της «νεότητας», οι οποίοι οδηγούν σε μίαν ανακατανομή της ανεργίας σε βάρος των νέων.

Το μέγεθος της ανεργίας των νέων θέτει σε αμφισβήτηση κατά κάποιον τρόπο αρκετές κυρίαρχες αντιλήψεις για τα αίτια εμφάνισης της ανεργίας κατά τα τελευταία 30 χρόνια κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο. Ιδιαίτερα αμφισβητήσιμες είναι οι ερμηνείες που τονίζουν την ύπαρξη ακαμψιών της αγοράς εργασίας, την έλλειψη κινητικότητας και το ρόλο των επιδομάτων ανεργίας. Είναι κοινή παραδοχή ότι οι αγορές εργασίας και το θεσμικό πλαίσιο προσφέρουν στους νέους σημαντικά χαμηλότερο βαθμό προστασίας. Η έκρηξη της ανεργίας λόγω της μεγάλης ύφεσης που μαστίζει τη χώρα μας και που συνεχώς βαθαίνει, η «διευθέτηση» του χρόνου εργασίας, η παράταση της εργασιακής ανασφάλειας για τις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και η είσοδος των νέων στην αγορά εργασίας με μισθό 46 590 ευρώ μεικτά, είναι ορισμένοι παράγοντες που συνθέτουν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ στην Ελληνική αγορά εργασίας τον τελευταίο χρόνο.

Οι νέοι πτυχιούχοι μετά την αποφοίτησή τους από τα περισσότερα ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν την ανεργία, την υποαπασχόληση ή την ετεροαπασχόληση. Σε πρόσφατη έρευνα σε αδιόριστους εκπαιδευτικούς σχετικά με την αξιοποίηση του πτυχίου τους, ένας στους τέσσερις ήταν άνεργος για περισσότερους από 18 μήνες, οι μισοί απασχολούνταν σε εργασίες εντελώς άσχετες με την επιστήμη τους, όπως υπάλληλοι και ταμίες σε σούπερ μάρκετ, αποθηκάριοι, υπάλληλοι καταστημάτων ένδυσης και υπόδησης, οδηγοί ταξί, σερβιτόροι και λοιπά

τουριστικής φύσεως επαγγέλματα, και ένας στους τέσσερις υποαπασχολούνται σε δουλειές σχετικές με τις σπουδές τους όπως σε φροντιστήρια και σε ιδιαίτερα μαθήματα (INE-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, 2011).

Η υψηλή ανεργία και οι χαμηλές απολαβές δείχνουν την πόρτα εξόδου στους νέους, οι οποίοι είναι απογοητευμένοι από την χώρα τους. Η παρατεταμένη ύφεση δημιουργεί κύμα μετανάστευσης νέου επιστημονικού προσωπικού αφού οι 7 στους 10 απόφοιτους ελληνικών Πανεπιστημίων επιθυμούν να φύγουν στο εξωτερικό για να εργαστούν, ενώ ένας στους δέκα ήδη ψάχνει για δουλειά σε άλλη χώρα ή προσπαθεί να συνεχίσει τις σπουδές του στο εξωτερικό, για να αποκτήσει πρόσβαση σε άλλες αγορές εργασίας.

Η επιλογή της μεγάλης περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής ως αναγκαία για την έξοδο της χώρας μας από την ύφεση έχει φέρει μέχρι στιγμής τα αντίθετα αποτελέσματα. Τα μέτρα που παίρνονται προς την κατεύθυνση αυτή εκτός των άλλων δεινών που έχουν επιφέρει στην Ελληνική κοινωνία, καταστρέφουν και διαλύουν την κοινωνική συνοχή στον κρίσιμο τομέα των εργασιακών - ασφαλιστικών δικαιωμάτων με αποτέλεσμα το 40% των νέων στις ηλικίες από 15 έως 24 ετών να μην μπορούν να βρουν δουλειά. Μάλιστα υπολογίζεται ότι στην Ελλάδα περίπου το 30% των νέων πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι άνεργοι, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στο 14%.

2.1 Τα αίτια της Ανεργίας των νέων

Οι βασικές ερμηνείες που προσπαθούν να απαντήσουν στο ερώτημα γιατί το ποσοστό ανεργίας των νέων διαμορφώνεται συστηματικά σε υψηλότερο επίπεδο από το αντίστοιχο ποσοστό των μεγαλύτερων ηλικιακά ομάδων είναι οι εξής:

α. Η ερμηνεία της φάσης μετάβασης. Η ανεργία των νέων διαμορφώνεται σε υψηλότερα επίπεδα, συγκριτικά με την ανεργία των ενηλίκων, εξ αιτίας του γεγονότος ότι οι νέοι αποτελούν μια κοινωνική κατηγορία που αντιμετωπίζουν τη διαδικασία ένταξης στην αγορά εργασίας, δηλαδή βρίσκονται σε μία φάση μετάβασης.

β. Η ερμηνεία της χαμηλής παραγωγικότητας. Αίτιο της υψηλής ανεργίας των νέων είναι η χαμηλή συγκριτικά παραγωγικότητα της εργασίας τους, σε συνδυασμό με την θεσμοθέτηση κατώτερων μισθών ή λοιπών προνομιακών απολαβών. Η χαμηλή παραγωγικότητα των νέων αποδίδεται σε μία σειρά παραγόντων, οι οποίοι περιλαμβάνουν την έλλειψη εργασιακής εμπειρίας, τεχνικών εργασιακών δεξιοτήτων, ή κοινωνικών εργασιακών δεξιοτήτων.

γ. Η ερμηνεία της ανεπάρκειας του εκπαιδευτικού συστήματος. Η ανεργία των νέων οφείλεται στην ελλιπή διασύνδεση μεταξύ αγοράς εργασίας και εκπαιδευτικού συστήματος, η οποία οδηγεί σε «παραγωγή», από το τελευταίο, εργασιακών δεξιοτήτων που δεν χρειάζεται η αγορά εργασίας.

δ. Η ερμηνεία των διαρθρωτικών μεταβολών. Η ανεργία των νέων οφείλεται σε διαρθρωτικές μεταβολές της αγοράς εργασίας, οι οποίες αφορούν τόσο το χώρο της παραγωγής, όσο και την ποιότητα της προσφοράς εργασίας των νέων. Αποτέλεσμα αυτών των διαρθρωτικών μεταβολών είναι κλάδοι που παραδοσιακά αποτελούσαν προνομιακό 48 χώρο υποδοχής των νέων να εμφανίζουν μειωμένη δυνατότητα ένταξης των νέων στη δομή της απασχόλησης. Ένα από τα πολλά αρνητικά «ρεκόρ» που έχει η χώρα μας ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) είναι σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Eurostat (Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης), η ανεργία των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ - ΤΕΙ). Η μεγάλη πλειονότητα των ανέργων πτυχιούχων είναι νέοι και, επομένως, αποτελούν τμήμα των ανέργων νέων, στο ποσοστό ανεργίας των οποίων η χώρα μας κατέχει την πρώτη θέση ανάμεσα στα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ο μεγάλος αριθμός των ανέργων νέων ανδρών και (περισσότερο) γυναικών, με τη σειρά του, αποτελεί τμήμα του συνόλου των ανέργων της χώρας, στο ποσοστό των οποίων η Ελλάδα, κατέχει την 2η υψηλότερη θέση μετά την Ισπανία.

Τα παραπάνω δεδομένα μάς οδηγούν στο πρώτο και βασικό αίτιο της ανεργίας, δηλαδή την οικονομική πολιτική, που ακολουθείται εδώ και πολλά χρόνια από τις κυβερνήσεις και των δύο κομμάτων εξουσίας, μια πολιτική, η οποία δεν δημιουργεί επαρκή αριθμό διατηρήσιμων θέσεων εργασίας. Αυτό οφείλεται, ανάμεσα στα άλλα, στο ότι η πολιτική αυτή δεν συνέβαλε:

Α) Στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής γεωργίας, ώστε ο τομέας αυτός της οικονομίας να μπορέσει να συγκρατήσει ή και να ελκύσει νέους σε προσοδοφόρες καλλιέργειες (τυποποιημένων και υψηλής ποιότητας προϊόντων, βιολογικές καλλιέργειες κ.λπ.).

Β) Στην προσέλκυση νέων Ελλήνων επιστημόνων με υψηλή κατάρτιση και εμπειρία σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού, με τη δημιουργία τεχνολογικών πάρκων, στα οποία θα αξιοποιούνταν οι γνώσεις τους σε τομείς αιχμής (πληροφορικής, βιοτεχνολογίας κ.λπ.).

Γ) Στην αξιοποίηση των κλιματολογικών πλεονεκτημάτων της χώρας, με την ανάπτυξη 12μηνης τουριστικής περιόδου με όλες τις μορφές τουρισμού τόσο στις ορεινές όσο και στις νησιωτικές περιοχές της, με την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές και γενικότερα.

Δ) Στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας με την αξιοποίηση των ειδικών πλεονεκτημάτων των νομών ή ακόμα και πόλεων και οικισμών. Ένα άλλο βασικό αίτιο της υψηλής ανεργίας των πτυχιούχων ΑΕΙ - ΤΕΙ είναι η εκπαιδευτική πολιτική που έχουν ακολουθήσει όλες οι κυβερνήσεις. Η

πολιτική αυτή δεν λαμβάνει υπόψη ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, ούτε τις απαιτήσεις του διεθνοποιημένου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, στο οποίο είναι υποχρεωμένη να λειτουργήσει η χώρα μας ως μέλος της Ε.Ε. Πιο συγκεκριμένα, εξ αιτίας της πολιτικής αυτής, ανάμεσα στα άλλα, στη χώρα μας (Καμπέρης, 2001):

Α) Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποβαθμισμένη και έχει γίνει αντικείμενο συνεχών πειραματισμών, χωρίς ουσιαστική μελέτη για τις ζητούμενες ειδικότητες και χωρίς το αναγκαίο διδακτικό προσωπικό και την απαραίτητη σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή.

Β) Δεν υπάρχει ουσιαστικός επαγγελματικός προσανατολισμός, με αποτέλεσμα οι διαδοχικές γενιές των Ελλήνων και Ελληνίδων να κάνουν επιλογές σε ό,τι αφορά την εκπαίδευσή τους και το επάγγελμά τους, όχι με βάση τα αντικειμενικά δεδομένα, δηλαδή τις τρέχουσες ανάγκες της κοινωνίας και οικονομίας σε εργατικό δυναμικό και τις προοπτικές που έχει η χώρα στο διεθνοποιημένο περιβάλλον, δηλαδή τη βιωσιμότητα των διαφόρων επαγγελμάτων, για τα οποία υπάρχει τώρα ζήτηση. Οι επιλογές των νέων γίνονται με βάση κατεστημένες αλλά, σε πολλές περιπτώσεις, ξεπερασμένες αντιλήψεις.

Γ) Όλοι οι υπουργοί Παιδείας έχουν συμβάλει στην αλόγιστη ίδρυση τμημάτων σε παλαιά και νέα ΑΕΙ ή ΤΕΙ, διάσπαρτων σε όλη τη χώρα, με ειδικότητες, για τις οποίες δεν υπάρχει προοπτική απασχόλησης των αποφοίτων. Η ίδρυση τέτοιων τμημάτων γίνεται εξ αιτίας είτε πιέσεων τοπικών βουλευτών του εκάστοτε κυβερνώντος κόμματος, είτε για λόγους εξυπηρέτησης της εκλογικής περιφέρειας των υπουργών, είτε έπειτα από ατεκμηρίωτες προτάσεις των ίδιων των ιδρυμάτων. Επιπλέον όλοι οι υπουργοί Παιδείας καθόριζαν αριθμό εισακτέων σε πολλά από τα τμήματα των ΑΕΙ - ΤΕΙ, πολύ μεγαλύτερο από τον αριθμό που πρότειναν τα ιδρύματα. Η τακτική αυτή προκάλεσε πληθώρα σπουδαστών και στη συνέχεια αποφοίτων σε κλάδους, οι οποίοι είναι κορεσμένοι, γεγονός που τροφοδοτεί την ανεργία ή την ετεροαπασχόληση.

Δ) Το σύστημα εισαγωγής στα ΑΕΙ - ΤΕΙ κατανέμει «επιτυχόντες» σε τμήματα στα οποία δεν είχαν βασικά πρόθεση να εισαχθούν. Ορισμένοι από τους φοιτητές αυτούς προσπαθούν απλώς να πάρουν το πτυχίο και τελειώνοντας δεν έχουν ιδιαίτερη επιθυμία να σταδιοδρομήσουν και έτσι δεν φροντίζουν να αυξήσουν τα προσόντα τους με ειδίκευση ή μεταπτυχιακές σπουδές που σήμερα θεωρούνται απαραίτητες σε πολλές ειδικότητες. Πάρα πολλοί, όμως, δεν τελειώνουν και προστίθενται στις δεκάδες χιλιάδες των «αιωνίων φοιτητών». Η ανεργία, όμως, των αποφοίτων ΑΕΙ - ΤΕΙ οφείλεται και στη νοοτροπία και τις εμμονές της ελληνικής οικογένειας, η οποία, ενώ βλέπει τα υψηλά ποσοστά ανεργίας των πτυχιούχων, εξακολουθεί να θεωρεί υποδεέστερη την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και να προωθεί τα παιδιά της, καταβάλλοντας το υψηλό κόστος των φροντιστηρίων και των ιδιαίτερων μαθημάτων, σε σχολές των ΑΕΙ - ΤΕΙ, ανεξάρτητα από τις

προοπτικές απασχόλησης και ανεξάρτητα από τις ικανότητες και τις κλίσεις των παιδιών. 51 Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η μείωση του ποσοστού ανεργίας των αποφοίτων ΑΕΙ - ΤΕΙ, και γενικότερα των νέων, απαιτεί ριζική αλλαγή πολλών πλευρών της οικονομικής και εκπαιδευτικής πολιτικής των κυβερνήσεων, καθώς και της νοοτροπίας των ελληνικών οικογενειών. Η αλλαγή αυτή απαιτεί γενναίες αποφάσεις που σήμερα είναι το μέγα ζητούμενο στη χώρα μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

3.1 Οικονομική κρίση και αγορά εργασίας

Η αγορά εργασίας στη χώρα μας δεν είναι ανταγωνιστική, αλλά χαρακτηρίζεται από ποικίλες στρεβλώσεις που εμποδίζουν την απορρόφηση των ανέργων. Οι στρεβλώσεις αυτές ξεκινούν από το γεγονός ότι οι έχοντες ήδη εργασία δεν έχουν κανένα κίνητρο να υποστούν μισθολογικές ή άλλες απώλειες, προκειμένου να εξασφαλίσουν την απορρόφηση των ανέργων. Από την άλλη μεριά οι επιχειρήσεις δεν πρόκειται να αυξήσουν τον αριθμό των απασχολούμενων, παρά μόνο αν μειωθεί η σχέση του κόστους εργασίας προς την παραγωγικότητα της, που βραχυχρόνια είναι περίπου δεδομένη όπως δεδομένο είναι και το κόστος εργασίας, μέσω του καθορισμού των μισθών με τις ετήσιες συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Η μείωση της ανεργίας που προκαλεί η ύφεση θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί εάν η αγορά εργασίας ήταν πλήρως ανταγωνιστική, γιατί οι άνεργοι θα προσφέρονταν να δούψουν με τους ίδιους ή κατώτερους μισθούς από εκείνους τους οποίους απολαμβάνουν οι ήδη απασχολούμενοι, γεγονός που θα μείωνε τους μισθούς, άρα και τη σχέση μεταξύ του κόστους εργασίας και της παραγωγικότητας. Ωστόσο, η αγορά εργασίας δεν λειτουργεί έτσι γιατί οι μισθοί δεν προσδιορίζονται από μια ανταγωνιστική διαδικασία στην οποία οι άνεργοι προσφέρονται να δούψουν με χαμηλότερους μισθούς ή με χειρότερες συνθήκες και οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να δεχθούν την προσφορά αυτή. Στη χώρα μας οι εργασιακές σχέσεις είναι μακροχρόνιες, για λόγους που σχετίζονται με τη διασφάλιση των εργαζομένων, τη σταδιακή απόκτηση εκ μέρους τους ικανοτήτων και εκπαίδευσης στη δουλειά, που αποτελούν κεφάλαιο για την επιχείρηση κ.α. Έτσι εμποδίζονται οι επιχειρήσεις να υποκαθιστούν εύκολα τους ήδη εργαζομένους με ανέργους που 65 ενδεχομένους θα κοστίζουν λιγότερο στις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι επενδύσεις τους και να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας.

Η ύφεση δημιουργεί ανεργία η οποία εξαιτίας της λειτουργίας των συνδικαλιστικών οργανώσεων κατά τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, του συστήματος κοινωνικής προστασίας των ανέργων με τα επιδόματα ανεργίας (αν και απαραίτητα) της υψηλής άμεσης και έμμεσης φορολογίας καθώς και των

μεγάλων εισφορών στην κοινωνική ασφάλιση, συμβάλλουν στην διόγκωση του πρόβλημα της ανεργίας η οποία δεν μπορεί να καταπολεμηθεί από τον υπάρχον τρόπο λειτουργίας της αγοράς εργασίας.

Οι παραπάνω λόγοι καταδεικνύουν ότι η αγορά εργασίας δεν μπορεί μόνη της να διορθώσει το πρόβλημα της ανεργίας ή στο βαθμό που το κάνει, η διαδικασία είναι εξαιρετικά αργή. Το πρόβλημα της ανεργίας των νέων μπορεί να αντιμετωπιστεί με την αύξηση της παραγωγικότητάς τους μέσω της βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος και τη μείωση του μισθολογικού κόστους, κάτι που ήδη εφαρμόζεται για νέους ως 25 ετών. Επιπλέον η αλλαγή της μακροοικονομικής πολιτικής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω των μέτρων αύξησης της ζήτησης μειώνει τη σχέση μεταξύ του κόστους εργασίας και της παραγωγικότητας λόγω του αναμενόμενου πληθωρισμού, προκαλώντας κίνητρα στις επιχειρήσεις να προσλάβουν νέους εργαζομένους.

3.2 Η ανεργία των νέων και η οικονομική κρίση

Η ύφεση συνεχώς βαθαίνει στη χώρα μας και η ανεργία διογκώνεται, ενώ τα μέτρα αντιμετώπισης της ύφεσης μέχρι σήμερα έχουν φέρει τα αντίθετα 66 από τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Εξαιτίας αυτών των κακών δεδομένων το Ινστιτούτο εργασίας της ΓΣΕΕ εκτιμά ότι μέχρι το τέλος του έτους τα ποσοστά της ανεργίας θα φθάσουν σε πρωτόγνωρα για τη χώρα μας επίπεδα, ξεπερνώντας το 20% και οι άνεργοι θα αγγίξουν τα 1.100.000 άτομα. Οι ερευνητές του εν λόγω Ινστιτούτου σημειώνουν μάλιστα ότι ουδέποτε τα τελευταία είκοσι χρόνια δεν έχουν καταγραφεί τέτοια έξαρση της ανεργίας σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα.

Η «πραγματική ανεργία» - πέραν της στατιστικής της απεικόνισης - είναι πολύ υψηλότερη καθώς στους ήδη καταγεγραμμένους ανέργους προστίθενται και άλλες ομάδες του πληθυσμού, όπως όσοι εργάζονται μία με δύο ώρες την εβδομάδα και συνεπώς θεωρούνται «εργαζόμενοι» ή όσοι έπαψαν να αναζητούν μια θέση εργασίας.

Η ανεργία των νέων σημειώνει τα υψηλότερα αρνητικά ρεκόρ όλων των εποχών αφού το 30% των νέων πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι άνεργοι και η ανεργία στους νέους μεταξύ 15 και 24 χρονών βρίσκεται στο 29,8 %, αρκετά υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (20%).

Μια έρευνα της Κάπα Research που πραγματοποιήθηκε το 2010, έδειξε ότι επτά στους δέκα Έλληνες αποφοίτους επιθυμούν να φύγουν στο εξωτερικό για να εργαστούν, ενώ ένας στους δέκα ήδη ψάχνει για δουλειά σε άλλη χώρα ή προσπαθεί να συνεχίσει τις σπουδές του στο εξωτερικό για να αποκτήσει πρόσβαση σ' άλλες αγορές εργασίας. Από εκείνους οι οποίοι δηλώνουν πρόθυμοι να εργαστούν στο εξωτερικό, το 66,4% δηλώνει ότι το κάνει για να έχει καλύτερη ποιότητα ζωής συνολικά, το 44,7% για να βρει μια καλή δουλειά και το 32,6% για να διασφαλίσει περισσότερη

αξιοκρατία στην εξέλιξή του. Μάλιστα, το 60,7% δηλώνει ότι θα προτιμούσε μια θέση εργασίας με προοπτική καριέρας στο εξωτερικό παρά μια μόνιμη θέση εργασίας στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, η συντριπτική πλειονότητα εκείνων που δηλώνουν πρόθυμοι να μεταναστεύσουν θέτει ως επιδιωκόμενο μισθό ένα ποσό της τάξεως των 1.500 ως 5.000 ευρώ.

Μια άλλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την Ερευνητική Μονάδα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, έδειξε ότι οι χώρες πρώτης προτίμησης των Ελλήνων νέων μεταναστών είναι η Βρετανία με ποσοστό 31,7% οι ΗΠΑ (28,7%), η Γερμανία (6,6%) και τέταρτη η Ελβετία(5,5%). Τα επιστημονικά πεδία στα οποία απασχολούνται οι Έλληνες επιστήμονες του εξωτερικού, είναι αυτά της οικονομίας και διοίκησης επιχειρήσεων (81%), νομικής επιστήμης (33%), προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών(30%), φυσικής και χημείας (25%) και μηχανικοί(23%). Οι νέοι επιστήμονες που δοκιμάζουν την τύχη τους στο εξωτερικό, ανήκουν συνήθως στην κατηγορία των αποφοίτων με τα περισσότερα προσόντα (γλώσσες, μεταπτυχιακά). Το 73% από αυτούς έχει μεταπτυχιακό τίτλο, το 51,2% έχει διδακτορικό, ενώ το 41% έχει σπουδάσει στα εκατό καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου. Η μετανάστευση, των νέων πτυχιούχων, που έχουν βρει κλειστές τις πόρτες της αγοράς εργασίας εξαιτίας της μεγάλης ύφεσης που συνοδεύτηκε από υψηλά ποσοστά ανεργίας, οφείλεται κυρίως στους εξής λόγους (Ρομπόλης, 2010):

- Η κατάσταση της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα σε συνδυασμό με τις καλύτερες προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης, την αξιοκρατία στον εργασιακό χώρο, τις οικονομικές απολαβές, το ενδιαφέρον για την εργασία και την απόκτηση περισσότερων και πιο εξειδικευμένων γνώσεων που προσφέρουν οι θέσεις απασχόλησης στο εξωτερικό.
- Ο μεγάλος αριθμός των αποφοίτων ανώτερων και ανώτατων ιδρυμάτων που συνεχίζουν να βγαίνουν κάθε χρόνο σε μια αγορά εργασίας επιδεινούμενη από την μεγάλη ύφεση, την υψηλή ανεργία και τις χαμηλές απολαβές που δείχνουν την πόρτα εξόδου στους νέους.
- Η διαφθορά και η έλλειψη αξιοκρατίας ωθούν τους νέους να στραφούν σε άλλες χώρες αναζητώντας ένα πιο δίκαιο επαγγελματικό μέλλον.
- Η έλλειψη επενδύσεων από τις Ελληνικές επιχειρήσεις που επενδύουν όλο και περισσότερο στο εξωτερικό με αποτέλεσμα να προσφέρονται όλο και λιγότερες θέσεις εργασίας από τις επιχειρήσεις. Επιπλέον πολλές ελληνικές επιχειρήσεις μεταφέρουν είτε την παραγωγή τους είτε ακόμα και την έδρα τους σε χώρες όμορες με λιγότερο δυσβάσταχτο φορολογικό περιβάλλον, ενώ από την άλλη, η εισροή ξένων κεφαλαίων στην Ελλάδα είναι πολύ μικρή.

- Η αδυναμία πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας λόγω ανυπαρξίας εργασιακής εμπειρίας. Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, επαγγελματικής ειδίκευσης κ.λπ. δεν παρέχουν τα απαραίτητα εφόδια και προσόντα που ζητούν οι επιχειρήσεις.
- Η αναντιστοιχία των ειδικεύσεων και προσόντων των πτυχιούχων ΑΕΙ - ΤΕΙ με αυτά που ζητά η αγορά εργασίας, γιατί τα προγράμματα των περισσότερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων συνεχίζουν να είναι προσκολλημένα στη δεκαετία του '80.

Η οικονομική κρίση που δημιουργεί υψηλή ανεργία σε συνδυασμό με τα χρόνια προβλήματα της Ελληνικής οικονομίας προκαλεί τεράστια ανισορροπία στην αγορά εργασίας και οδηγεί τους νέους κυρίως ανθρώπους εκτός συνόρων. Στο εξωτερικό οι νέοι άνθρωποι μπορούν να αναζητήσουν τις ευκαιρίες που αναλογούν στις σπουδές και τα προσόντα τους με περισσότερες πιθανότητες να αποκατασταθούν επαγγελματικά. Η άποψη αυτή, αν και ακούγεται λογική από τους απογοητευμένους νέους, δεν αποτελεί, ωστόσο, την ορθότερη λύση για τη χώρα ως σύνολο, καθώς η φυγή πτυχιούχων και νέων στερεί από τη χώρα σημαντικό δυναμικό στο οποίο θα μπορούσε να στηριχτεί η οικονομική ανάκαμψη. Συνεπώς η χώρα φτωχαίνει όχι μόνο λόγω των δημοσιονομικών ελλειμμάτων αλλά και επειδή οι κυρίαρχες πολιτικές επιλογές συμβάλλουν στην απαξίωση και τελικά στο διωγμό των παιδιών της, συχνά των πιο ικανών.

3.3 Απασχόληση των πρόσφατων πτυχιούχων

Σύμφωνα με έρευνες του 2018 διαπιστώθηκε ότι ανάμεσα στις χώρες της Ευρώπης η Ελλάδα έχει το μικρότερο ποσοστό απασχόλησης για τους πρόσφατους πτυχιούχους με μόλις 52% ποσοστό, ενώ άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Μάλτα υπάρχει ένα επιθυμητό ποσοστό για την χώρα στο 94,5% πράγμα που μας δείχνει την μεγάλη δυσκολία που υπάρχει στην χώρα μας στην εύρεση εργασίας ακόμη και για πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην Ευρώπη το 2014 μέσο ποσοστό απασχόλησης νέων αποφοίτων ήταν 76% ενώ το 2017 ανήλθε στο 80,2%. Κύριος στόχος της ευρωπαϊκής ένωσης είναι το ποσοστό μέχρι το 2020 να φτάσει το 82%. (Εκθεση Κομισιον 2018 “παρακολούθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης”)

Σύμφωνα με έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ, το 2018 στην κεντρική Μακεδονία με ποσοστό ανεργίας 20,7 διαπιστώνουμε ότι σε ηλικίες 20 με 24 όπου είχαν περάσει σε τριτοβάθμια εκπαίδευση και έχουν πτυχίο, 10,6 χιλιάδες άντρες ήταν άνεργοι ενώ 22,3 χιλιάδες γυναίκες επίσης δεν βρήκαν εργασία στον τομέα που τους απασχολεί. (ΕΛΣΤΑΤ, Ελλάς ,με αριθμούς Ιανουάριος-Μάρτιος 2019)

3.4 Αντιμετώπιση της κρίσης και απασχόληση των νέων

Η κρισιμότητα της κατάστασης επιβάλλει την άμεση ανάληψη δραστικών μέτρων, κάτι που δεν είναι εύκολο γιατί η οικονομική κρίση έχει επιδεινώσει μια ήδη νοσηρή στην αγορά εργασίας κατάσταση. Τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να ληφθούν άμεσα πρέπει να στοχεύουν τόσο στην άμεση ανακούφιση από τις συνέπειες της κρίσης, όσο και στη μακροχρόνια αναδιάρθρωση της οικονομίας. Πρέπει η χώρα μας να προωθήσει μεταρρυθμίσεις που θα φέρουν γρήγορα αποτελέσματα, χωρίς ταυτόχρονα να αυξηθούν οι δημόσιες δαπάνες, γεγονός που κάνει πιο δύσκολο το όλο εγχείρημα.

Τα μέτρα που θα πρέπει να αποβλέπουν σε μια πιο μακροπρόθεσμη πολιτική αναδιάρθρωσης της οικονομίας και ανάπτυξη, που θα ανακάμψουν την εγχώρια αγορά εργασίας. Πρέπει βεβαίως να γίνουν πολλά και από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και ενιαία η κρίση χρέους της Ευρωζώνης που πιέζει ασφυκτικά τη χώρα μας αλλά και άλλες χώρες της περιφέρειας, με αποτέλεσμα να βαθιάει η ύφεση και τα όποια μέτρα λαμβάνονται να μην έχουν την επιτυχία που απαιτείται.

Η δομή της αγοράς στην Ελλάδα έχει άμεση ανάγκη την ενίσχυση της καινοτομίας, ώστε να υπάρξουν περισσότερες επιχειρήσεις που θα θέλουν να αξιοποιήσουν τους αποφοίτους των πανεπιστημίων και όχι μόνο. Ο ΟΟΣΑ ήδη προτείνει πιθανά σχέδια δράσης όπως η καταβολή περιορισμένης αποζημίωσης στην περίπτωση απόλυσης νέων, καθώς και η επιμήκυνση της δοκιμαστικής περιόδου για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου, σε μια προσπάθεια να πειστούν οι εταιρίες να προσλάβουν νέους, απελευθερωμένες από το φόβο του υψηλού κόστους απόλυσης, σε περίπτωση που ο νέος και άπειρος εργαζόμενος αποδειχτεί ότι δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της επιχείρησης.

Η χώρα μας διαθέτει πλουτοπαραγωγικές πηγές και παραγωγικούς κλάδους που με την κατάλληλη αναδιάρθρωση μπορούν να προσφέρουν πολλά στην ανάταξη της οικονομίας. Η οργανωμένη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του υπεδάφους σε συνδυασμό με τις κατάλληλες επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που διαθέτει σε αφθονία ο τόπος μας, πρέπει να αποτελέσουν εθνική προτεραιότητα. Η αναδιάρθρωση του εγκαταλελειμμένου γεωργικού τομέα, οι καινοτόμες επενδύσεις στη βιομηχανία στηριζόμενες στην έρευνα των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, η επέκταση της τουριστικής κίνησης σε ετήσια βάση μπορούν σε λίγα χρόνια να δημιουργήσουν μια άλλη εικόνα για τη χώρα μας. Όλα τα παραπάνω εκτός από στοχευμένες πολιτικές απαιτούν και την αλλαγή νοοτροπίας του Έλληνα, τόσο του νέου όσο και του γονιού που θέλει το παιδί του μόνο επιστήμονα και τίποτα άλλο με αποτέλεσμα μια πληθώρα άσχετων επιστημόνων και κορνιζαρισμένων πτυχίων χωρίς κανένα αντίκρισμα στην αγορά.

Η μεγάλη διαφορά μας από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι ότι στη χώρα μας υπάρχει έλλειψη προσφοράς τεχνικών επαγγελματιών εξαιτίας της δυσλειτουργίας της τεχνικής εκπαίδευσης. Η αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης-κατάρτισης είναι το κλειδί για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων γιατί αποτελεί τη σημαντικότερη συμβολή της εκπαίδευσης στον παράγοντα ανεργία (Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ, 2011). Η δημιουργία τμημάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να γίνεται με συστηματική μελέτη της αγοράς εργασίας γιατί σήμερα τα περισσότερα δίνουν πτυχία χωρίς αντίκρισμα με αποτέλεσμα να οδηγούν τους νέους απόφοιτους στην ανεργία ιδιαίτερα σήμερα που το Δημόσιο έχει μειώσει αισθητά τις προσλήψεις.

Για να υπάρχει ανάπτυξη είναι αναγκαία η αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου στην χώρα μας με την αύξηση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα που τα τελευταία τριάντα χρόνια είχε παραγκωνιστεί από τις Δημόσιες επενδύσεις. Η αλλαγή αυτή δεν είναι εύκολη αλλά κρίνεται επιτακτική όσο ποτέ ώστε να ξεπεραστεί η ύφεση και να μπει η χώρα σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης με αποτέλεσμα τη μείωση της ανεργίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τον Σεπτέμβριο η ανεργία διαμορφώθηκε στο 18,6% έναντι 20,8% τον Σεπτέμβριο του 2017 και 18,9% τον Αύγουστο του 2018.

Οι απασχολούμενοι διαμορφώθηκαν σε 3,879 εκατ. άτομα, οι άνεργοι ανήλθαν σε 887.009 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθωρισμός αριθμήσε σε 3,199 εκατ. άτομα.

Οι απασχολούμενοι ειδικότερα, αυξήθηκαν κατά 88.205 άτομα (2,3%) σε ετήσιο επίπεδο και κατά 18.240 άτομα (0,5%) σε μηνιαίο επίπεδο. Οι άνεργοι, από την πλευρά τους, περιορίστηκαν κατά 111.221 άτομα (11,1%) και κατά 10.154 άτομα (1,1%), αντίστοιχα.

Οι οικονομικά μη ενεργοί μειώθηκαν κατά 15.571 άτομα (0,5%) σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2017 και κατά 11.448 άτομα (0,4%) σε σχέση με τον Αύγουστο του 2018.

Σε γεωγραφικό επίπεδο, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρήθηκε στην περιφέρεια Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας με 23,4% και ακολούθησε η περιφέρεια Μακεδονίας – Θράκης με 19,5%.

Σε ηλικιακή βάση, η ανεργία στους νέους έως 24 ετών άγγιξε το 36,6% και στους νέους μεταξύ 25 έως 34 ετών το 24,3%.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η εργασία δεν αποτελεί μόνο το μέσο απόκτησης υλικών αγαθών, αλλά είναι και ένα μέσο κοινωνικής καταξίωσης των ατόμων στο οποίο δαπανούν ένα μεγάλο τμήμα του χρόνου και της

ενέργειας τους. Η έλλειψη λοιπόν της εργασίας δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους τόσο για το άτομο όσο και για την κοινωνία συνολικά. Οι άμεσες συνέπειες είναι οικονομικής φύσης αφού αφαιρείται εισόδημα από τα άτομα και στη συνέχεια οι χειρότερες για το άτομο και την κοινωνία συνέπειες είναι οι ψυχολογικές και οι κοινωνικές. Το πρόβλημα της ανεργίας πλήττει ιδιαίτερα τους νέους, καθώς και άλλες πληθυσμιακές και κοινωνικές ομάδες όπως τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους, τους μετανάστες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Εντονότερες είναι και οι γεωγραφικές διαφοροποιήσεις σχετικά με τα μεγέθη της ανεργίας, όπου σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες όπως Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο η ανεργία είναι υψηλότερη στις διαρθρωτικά ασθενείς περιοχές από ότι στις πιο ευημερούσες περιοχές. Αισθητές είναι και οι εθνικές διαφοροποιήσεις στα μεγέθη της ανεργίας στα πλαίσια της ίδιας χώρας όπου για παράδειγμα εμφανίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας οι μειονότητες σε σχέση με τον εντόπιο πληθυσμό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τον Σεπτέμβριο η ανεργία διαμορφώθηκε στο 18,6% έναντι 20,8% τον Σεπτέμβριο του 2017 και 18,9% τον Αύγουστο του 2018.

Οι απασχολούμενοι διαμορφώθηκαν σε 3,879 εκατ. άτομα, οι άνεργοι ανήλθαν σε 887.009 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθωρισμός αριθμήσε σε 3,199 εκατ. άτομα.

Οι απασχολούμενοι ειδικότερα, αυξήθηκαν κατά 88.205 άτομα (2,3%) σε ετήσιο επίπεδο και κατά 18.240 άτομα (0,5%) σε μηνιαίο επίπεδο. Οι άνεργοι, από την πλευρά τους, περιορίστηκαν κατά 111.221 άτομα (11,1%) και κατά 10.154 άτομα (1,1%), αντίστοιχα.

Οι οικονομικά μη ενεργοί μειώθηκαν κατά 15.571 άτομα (0,5%) σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2017 και κατά 11.448 άτομα (0,4%) σε σχέση με τον Αύγουστο του 2018.

Σε γεωγραφικό επίπεδο, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρήθηκε στην περιφέρεια Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας με 23,4% και ακολούθησε η περιφέρεια Μακεδονίας – Θράκης με 19,5%.

Σε ηλικιακή βάση, η ανεργία στους νέους έως 24 ετών άγγιξε το 36,6% και στους νέους μεταξύ 25 έως 34 ετών το 24,3%.

Η μείωση του ποσοστού ανεργίας των αποφοίτων ΑΕΙ - ΤΕΙ, και γενικότερα των νέων, απαιτεί ριζική αλλαγή πολλών πλευρών της εκπαιδευτικής και οικονομικής πολιτικής, αλλά και της νοοτροπίας των ελληνικών οικογενειών που δημιουργεί πτυχιούχους χωρίς αντίκρισμα στην αγορά εργασίας. Η αλλαγή αυτή απαιτεί αναβάθμιση της εκπαίδευσης και κατάρτισης που είναι ένα μακροχρόνιο έργο και απαιτεί συνέχεια και συνέπεια στις δράσεις που αναλαμβάνονται, αλλά και

δέσμευση και συνεργασία όλων των φορέων που συμμετέχουν. Ένας συνδυασμός ενεργητικών και παθητικών παρεμβάσεων από το κράτος θα μπορούσε να αντιμετωπίσει την ανεργία των νέων. Οι παθητικές παρεμβάσεις, όπως η προστασία και η στήριξη των ανέργων που εφαρμόζει ο ΟΑΕΔ δεν λύνουν το πρόβλημα αλλά και χωρίς αυτές το ποσοστό της ανεργίας θα ήταν υψηλότερο. Οι ενεργητικές παρεμβάσεις όπως η επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης κ.α., σε συνδυασμό με τις παθητικές θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη λύση για μια πιο ευέλικτη διαχείριση του εργατικού δυναμικού που θα επιτρέψει την καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας των νέων.

Σημαντικό ρόλο στην ύπαρξη ανεργίας παίζει και η πολιτική της αγοράς εργασίας, που είναι δύσκολο όμως από μόνη της να λύσει το πρόβλημα της ανεργίας. Εδώ υπάρχουν δύο βασικές σχολές, αυτή της πλήρης απελευθέρωσης της αγοράς εργασίας και η σχολή της ρύθμισης της αγοράς εργασίας.

Η απελευθέρωση της αγοράς εργασίας που βιώνουμε έντονα και στην χώρα μας το τελευταίο διάστημα στηρίζει τη βασική της φιλοσοφία στη μείωση των αποδοχών των εργαζομένων που θα οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης. Για να επιτευχθεί όμως μια μικρή αύξηση της απασχόλησης απαιτείται μια ισχυρή πτώση των μισθών και ημερομισθίων γιατί η επίπτωση του μισθολογικού κόστους στις τιμές δεν είναι τόσο μεγάλη ώστε αυτές να επηρεασθούν και να αποτελέσουν κίνητρο δημιουργίας εισοδήματος και αύξησης της απασχόλησης. Επιπλέον η μείωση του μισθολογικού κόστους δεν μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα και συνεπώς και την απασχόληση στην Ευρώπη εφόσον εφαρμόζεται σε μια μόνη χώρα. Η πολιτικής της ρύθμισης της αγοράς εργασίας από την άλλη έχει δημιουργήσει σήμερα στη χώρα μας αρκετές αγκυλώσεις που ενισχύουν την ανεργία και ειδικότερα των νέων ανθρώπων. Ο κατώτατος μισθός που θεωρείται υψηλός για την παραγωγικότητα των νέων ανθρώπων ίσως αποτελεί και αντικίνητρο για την αύξηση της απασχόλησής τους. Επιπλέον η μη κατάργηση σημαντικών προνομίων που έχουν αποκτήσει πολλές επαγγελματικές ομάδες στη χώρα μας εμποδίζει τους νέους να απασχοληθούν στα επαγγέλματα αυτά(κλειστά επαγγέλματα). Ένα βασικό πλεονέκτημα της ρύθμισης της αγοράς εργασίας είναι οι κανόνες που προστατεύουν το εισόδημα και την ασφάλεια της απασχόλησης των εργαζομένων, που είναι δυνατόν να αυξήσουν την παραγωγικότητα ενθαρρύνοντας τη μετατόπιση του ανταγωνισμού προς τις καινοτομίες και τη στρατηγική που εφαρμόζονται στις αγορές προϊόντων. Ακόμη, η ασφάλεια της απασχόλησης ενθαρρύνει ταυτόχρονα τις επιχειρήσεις να παρέχουν εκπαίδευση και τους εργαζόμενους να επενδύσουν στη βελτίωση των εξειδικεύσεων τους. Το σύνολο βέβαια των ρυθμίσεων που υπάρχουν στην Ελληνική αγορά εργασίας δεν μπορούν να διατηρηθούν ως έχουν τη δεδομένη στιγμή που η χώρα μας βυθίζεται σε μια πρωτόγνωρη ύφεση. Θα πρέπει να αρθούν οι

ανελαστικότητες στη διάρκεια και στην διευθέτηση του χρόνου εργασίας και να καταργηθούν οι διατάξεις που εμποδίζουν τους νέους να απασχοληθούν σε πολλά επαγγέλματα.

Στις σημερινές συνθήκες της ελληνικής οικονομίας, η τόνωση της ζήτησης μέσω της δημοσιονομικής ή νομισματικής πολιτικής ίσως δεν είναι το κατάλληλο εργαλείο για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Η εφαρμογή μιας επεκτατικής πολιτικής μπορεί να προκαλέσει πρόσκαιρη μείωση του ποσοστού της ανεργίας αλλά το τελικό αποτέλεσμα θα είναι η επιτάχυνση του ρυθμού πληθωρισμού. Συνεπώς ο μόνος τρόπος για να μειωθεί σε μόνιμη βάση, είναι να ληφθούν μέτρα ώστε να απαλειφθούν οι ατέλειες στην αγορά εργασίας. Ένα τέτοιο μέτρο θα μπορούσε να είναι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλουν οι εργοδότες, που έχει όμως δημοσιονομικό κόστος και αυξάνει το δημοσιονομικό έλλειμμα γι' αυτό πρέπει να προσεχθεί κατά την εφαρμογή του. Μέτρα χωρίς δημοσιονομικές επιπτώσεις είναι η απελευθέρωση του ωραρίου εργασίας, η θεσμοθέτηση μορφών μερικής απασχόλησης και η κατάργηση των περιορισμών των απολύσεων των εργαζομένων, αλλά τα μέτρα αυτά έχουν πολιτικό κόστος λόγω κυρίως συνδικαλιστικών αντιδράσεων.

Τέλος σημαντικά για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων μέτρα θεωρούνται η αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες και η επιμόρφωση σε χρήσιμες ειδικότητες. Τα μέτρα αυτά βελτιώνουν την ποιότητα και παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού, αν και τα αποτελέσματα τους παίρνουν χρόνο και έχουν βέβαια δημοσιονομικό κόστος. Σημαντικά θεωρούνται και τα μέτρα που αναφέρονται στη μείωση των φορολογικών αντικινήτρων μείωση των φορολογικών συντελεστών σε διάφορα εισοδήματα από εργασία και κυρίως της μισθωτής εργασίας που φέρει το κύριο βάρος της φορολογίας και δεν έχει δυνατότητες φοροδιαφυγής. Τα μέτρα αυτά έχουν βέβαια αλλά τα πιθανά οφέλη πρόσθετης απασχόλησης είναι μεγαλύτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΡΕΥΝΑ

4.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ερευνητικό εργαλείο έρευνας

Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία είναι το ερωτηματολόγιο, το οποίο είναι ένα ευρεία γνωστό εργαλείο συλλογής δεδομένων.

Ερωτήσεις ερωτηματολογίου-Δείγμα έρευνας

Αποτελείται από 25 ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις αφορούν την ανεργία στους πρόσφατα απόφοιτους από ΤΕΙ και ΑΕΙ στην περιοχή της Θεσσαλονίκης. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 200 άτομα

Επεξεργασία και εισαγωγή δεδομένων.

Το στατιστικό πρόγραμμα που χρησιμοποιήθηκε για την στατιστική ανάλυση των δεδομένων είναι το πρόγραμμα IBM SPSS (StatisticalPackageforSocialSciences) και πιο συγκεκριμένα η έκδοση 22. Καταχωρήθηκαν τα δεδομένα το πρόγραμμα κατηγοριοποιήθηκαν και στη συνέχεια εξήχθησαν τα αποτελέσματα.

Μέθοδος στατιστικής επεξεργασίας

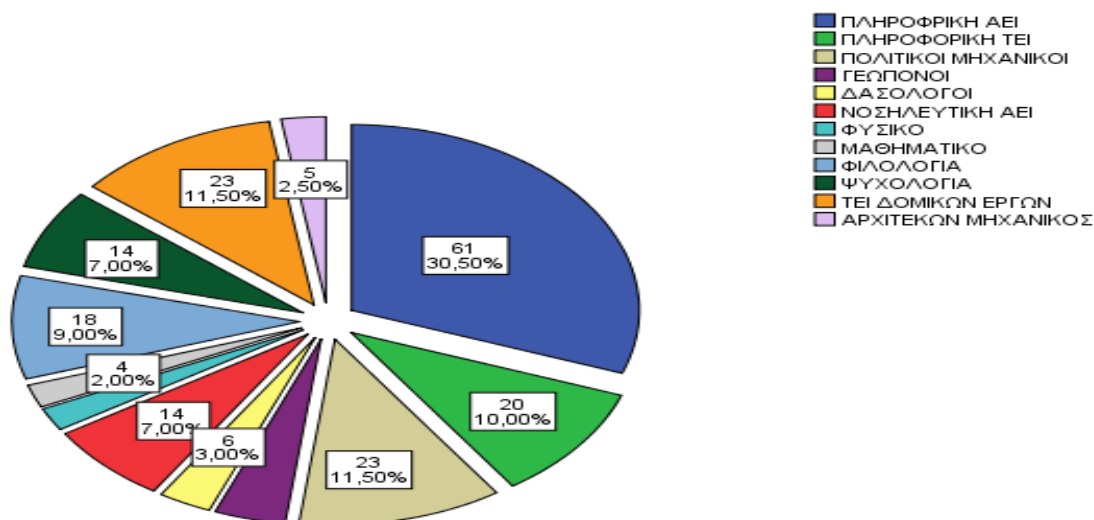
Η στατιστική ανάλυση που επιλέχθηκε είναι η περιγραφική στατιστική και ασχολείται με μεθόδους οργάνωσης, σύνοψης και παρουσίασης δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτής της στατιστικής ανάλυσης παρουσιάζονται πίνακες και διαγράμματα για την παρουσίαση των στατιστικών δεδομένων.

Γίνεται ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων και εξάγονται πίνακες και γραφήματα μέσω στατιστικών προγραμμάτων.

4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

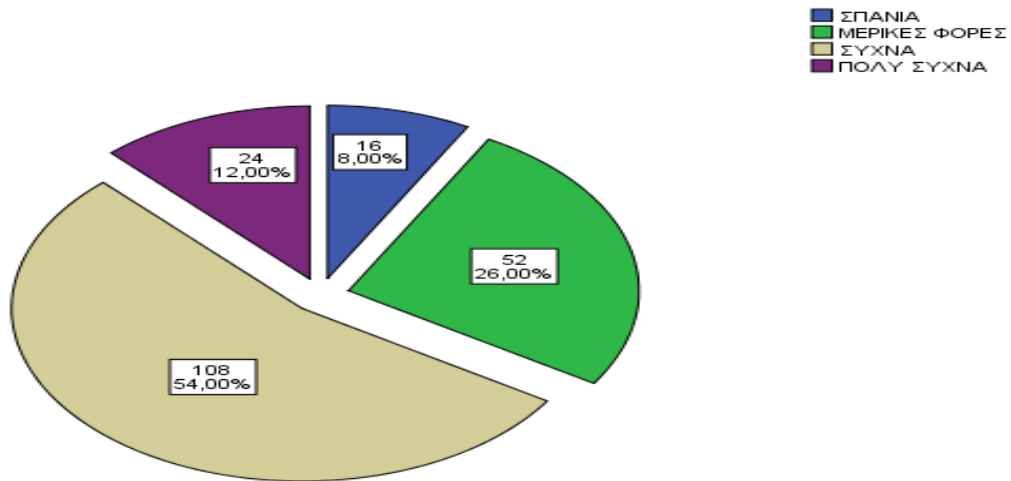
Ο μέσος όρος της ηλικίας του δείγματος είναι 23,5 έτη.

Το 30,50% αποφοίτησαν από σχολή πληροφορικές ΑΕΙ, το 10% από σχολή πληροφορικής ΤΕΙ το 11,5% από σχολή πολιτικών μηχανικών το 4% είναι γεωπόνοι το 3% είναι δασολόγοι το 7% είναι απόφοιτοι νοσηλευτικής ΤΕΙ το 2% είναι απόφοιτοι φυσικού, το 9% είναι απόφοιτοι μαθηματικού και φιλολογικού, το 7% είναι ψυχολόγοι το 12% είναι απόφοιτοι ΤΕΙ δομικών έργων και το 2,5% είναι αρχιτέκτονες μηχανικοί (γράφημα 1)

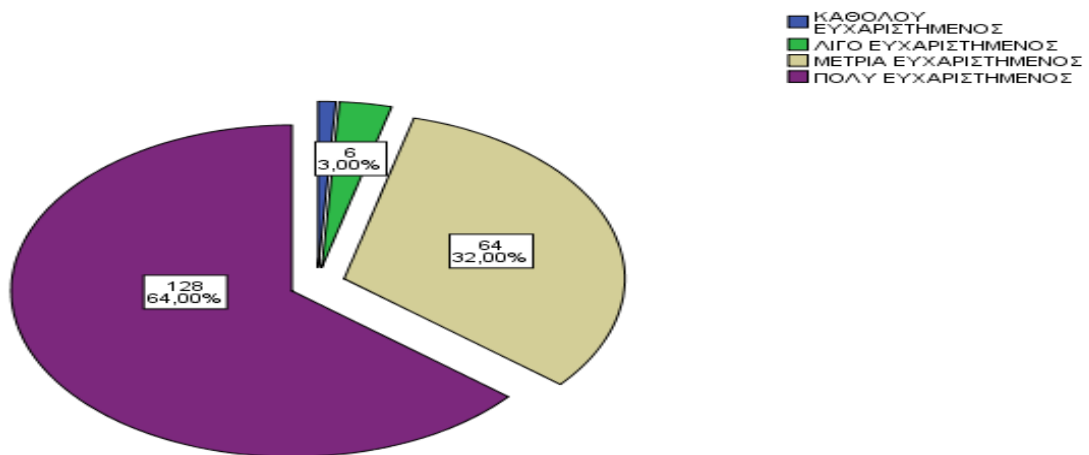
Γράφημα 1: Σχολή αποφοίτησης

Σχετικά με τη συχνότητα παρακολούθησης μαθημάτων προκύπτει πως το 8% παρακολουθούσαν σπάνια μαθήματα της σχολής το 26% μερικές φορές το 54% συχνά το 12% πολύ συχνά (γράφημα 2).

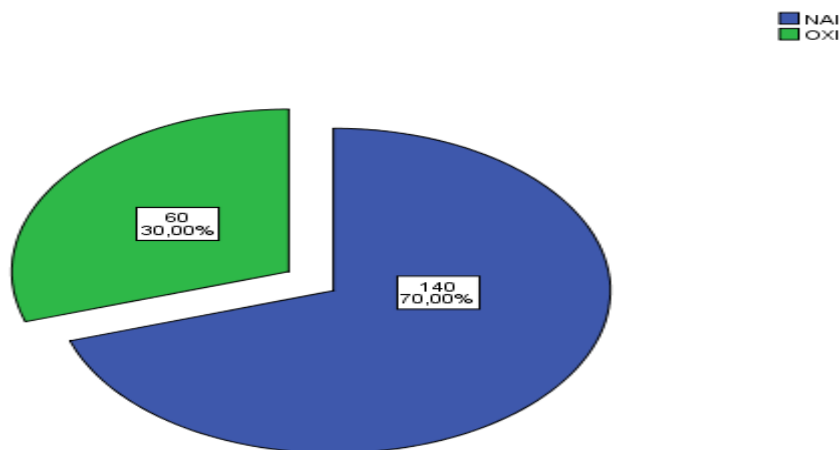
Γράφημα 2: Συχνότητα παρακολούθησης μαθημάτων σχολής

Το 3% είναι λίγο ευχαριστημένοι από τα εμπόδια που τους παρείχε η σχολή το 32% είναι μέτρια ευχαριστημένοι και το 64% είναι πολύ ευχαριστημένοι (γράφημα 3).

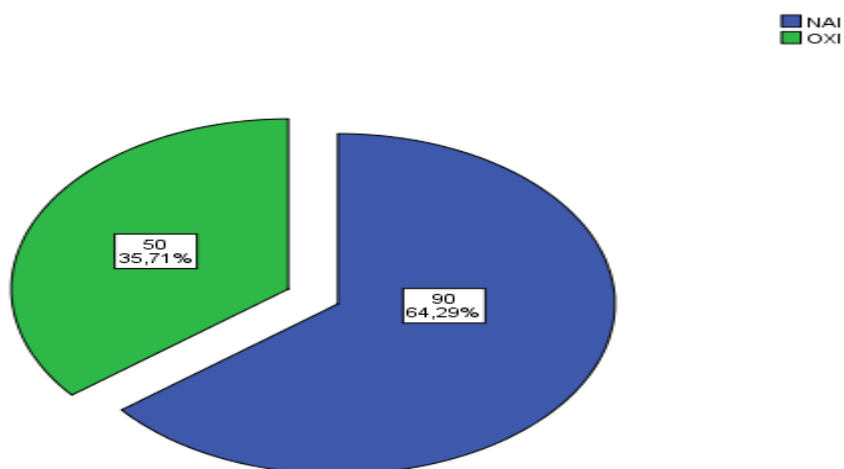
Γράφημα 3: Ευχαρίστηση από τα εφόδια της σχολής

Το 70% των ερωτηθέντων απάντησαν πως δουλεύουν και το 30% δεν δουλεύουν (γράφημα 4). Ο μέσος όρος αποφοίτησης από τις σχολές είναι 5,36 έτη.

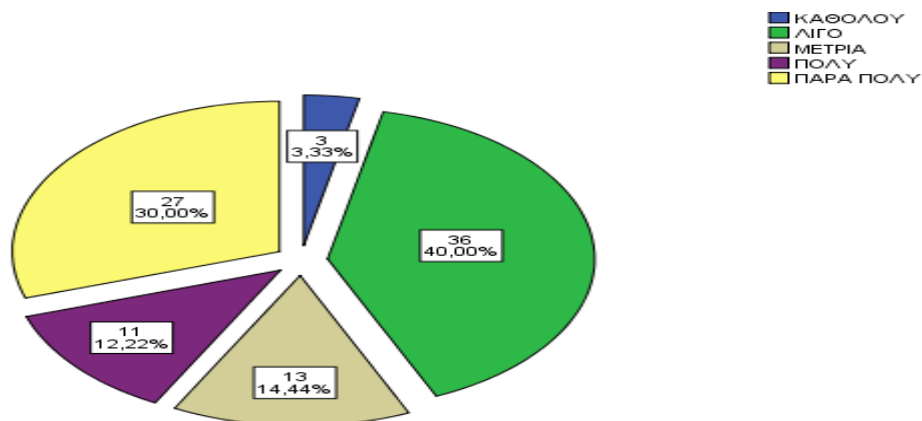
Γράφημα 4: Δουλεύετε

Το 64% απαντούν πως σχετίζεται η δουλειά που κάνουν με το αντικείμενο της σχολής και το 36% απαντούν πως δεν σχετίζεται (γράφημα 5). Όσοι δουλεύουν εκτός του αντικειμένου της σχολής εργάζονται ως σερβιτόροι ιδιωτικοί υπάλληλοι γραφείου.

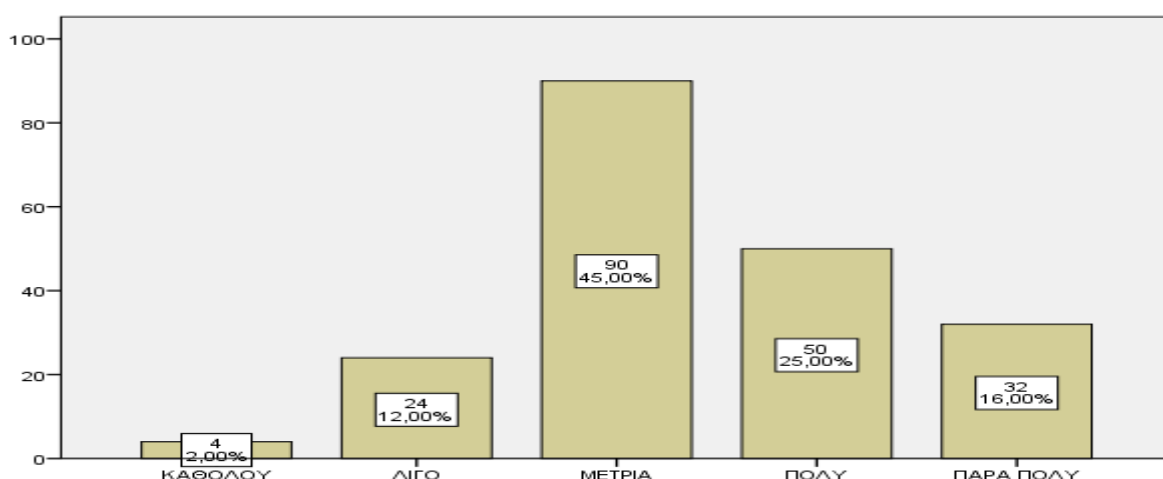
Γράφημα 5: Σχετίζεται η δουλειά που κάνετε με τη σχολή που αποφοιτήσατε

Το 3% απαντούν πως δεν δυσκολεύτηκαν στο να βρουν εργασία στο αντικείμενο της σχολής το 40% δυσκολεύτηκαν λίγο το 14% δυσκολεύτηκαν σε μέτριο βαθμό το 12% δυσκολεύτηκαν πολύ και το 30% δυσκολεύτηκαν πάρα πολύ (γράφημα 6).

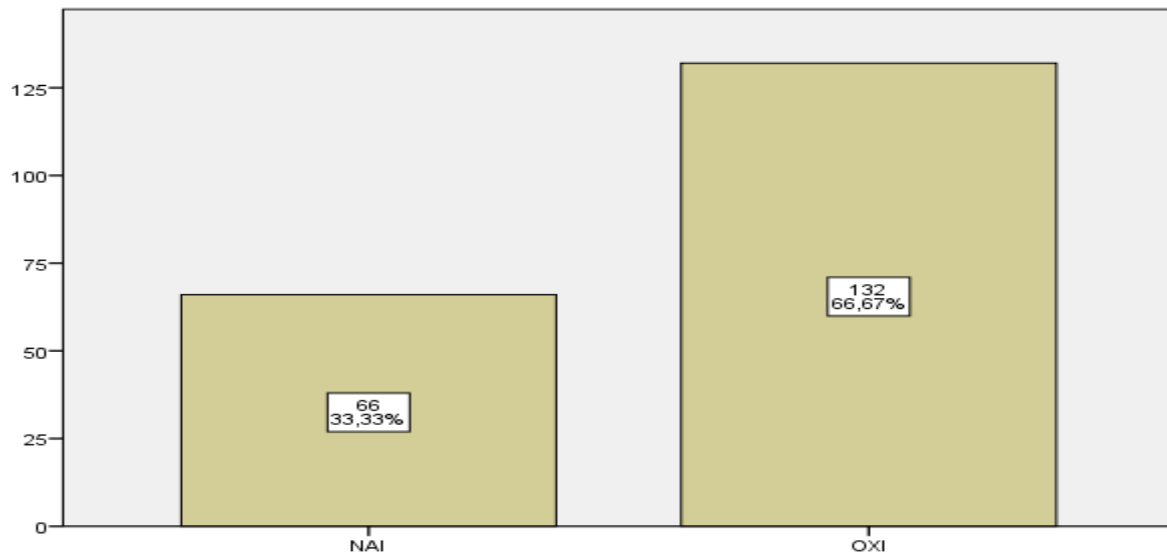
Γράφημα 6: πόσο δυσκολευτήκατε ώστε να βρείτε μία δουλειά σχετική με το αντικείμενο που σπουδάσατε;

Το 2% απαντούν πως το αντικείμενο των σπουδών τους δεν συμβάλλει καθόλου στην εύρεση εργασίας σχετική με αυτό το 12% απαντούν πως συμβάλλει λίγο, το 45% απαντούν πως συμβάλλει σε μέτριο βαθμό, το 25% απαντούν πως συμβάλλει πολύ, και το 16% πως συμβάλλει πάρα πολύ (γράφημα 6).

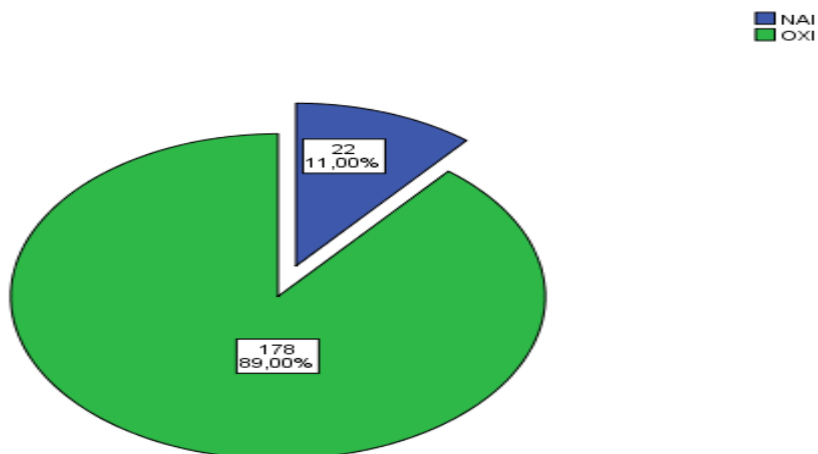
Γράφημα 7: Συμβολή αντικειμένου σπουδών στην εύρεση εργασίας σχετική με αυτό

Μόλις το 33% απαντούν πως μία δουλειά σχετική με το αντικείμενο σπουδών τους μπορεί να σας παρέχει έναν ικανοποιητικό μισθό ενώ το 67% απαντούν το αντίθετο (γράφημα 8).

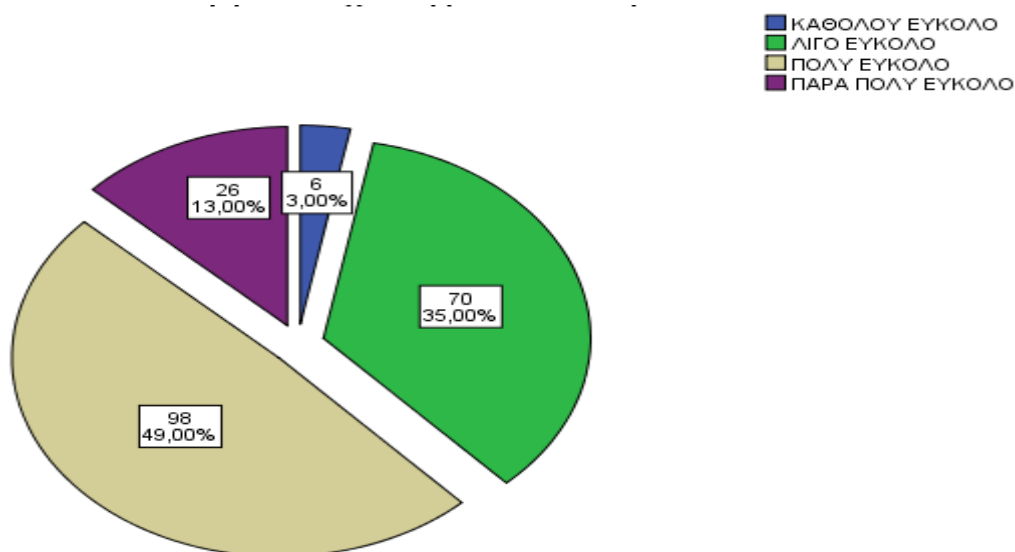
Γράφημα 8: Ικανοποιητικός μισθός

Μόλις το 11% απαντούν πως θα μένανε άνεργοι μέχρι να βρουν θέση εργασίας σχετική με το αντικείμενο σπουδών τους (γράφημα 9)

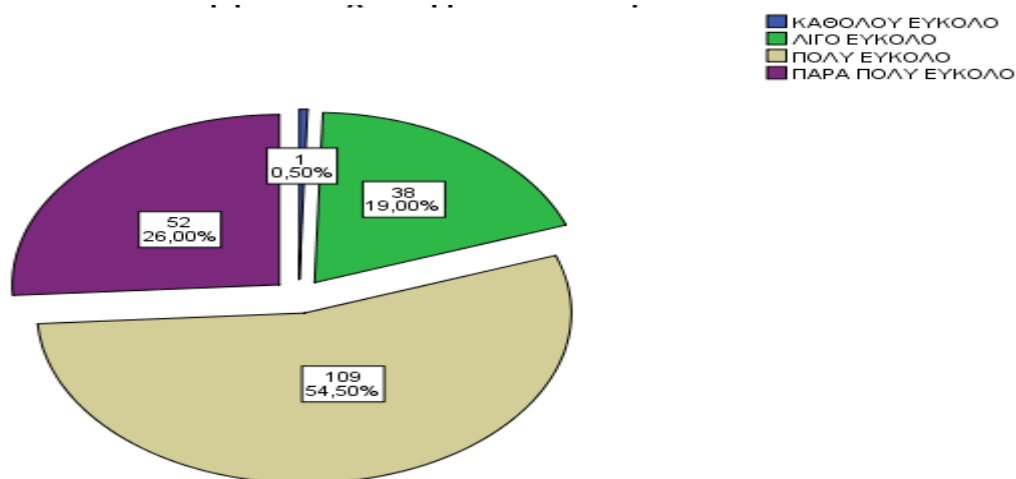
Γράφημα 9: Διάστημα ανεργίας μέχρι να δουλειά σχετική με το αντικείμενο

Το 3% απαντούν πως δεν είναι καθόλου εύκολο κάποιος απόφοιτος θεωρητικών επιστημών να βρει δουλειά σχετική με το αντικείμενο του το 35% πιστεύουν πως είναι λίγο εύκολο το 49% απαντούν πως είναι πολύ εύκολο και το 13% απαντούν πως είναι πάρα πολύ εύκολο (γράφημα 10).

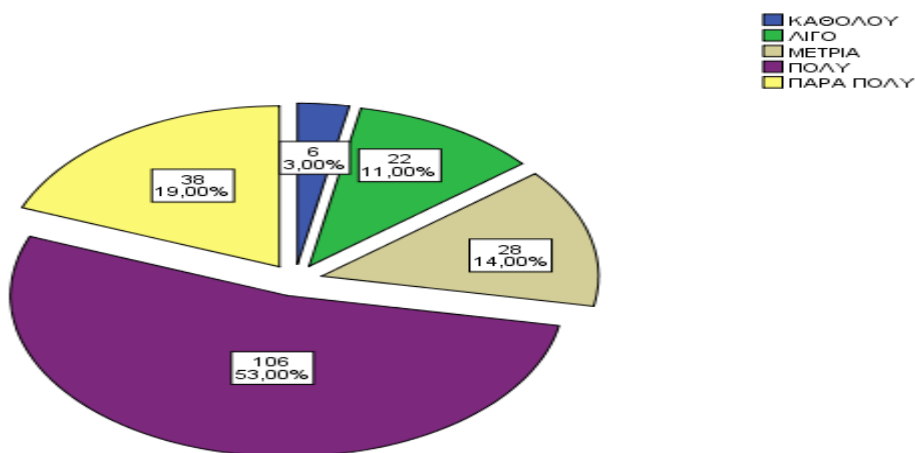
Γράφημα 10: Πόσο εύκολο είναι κάποιος απόφοιτος σχολής θεωρητικών επιστημών να βρει εργασία σχετική με το αντικείμενο

Το 1% απαντούν πως δεν είναι καθόλου εύκολο κάποιος απόφοιτος θετικών επιστημών να βρει δουλειά σχετική με το αντικείμενο του το 19% πιστεύουν πως είναι λίγο εύκολο το 55% απαντούν πως είναι πολύ εύκολο και το 26% απαντούν πως είναι πάρα πολύ εύκολο (γράφημα 11)

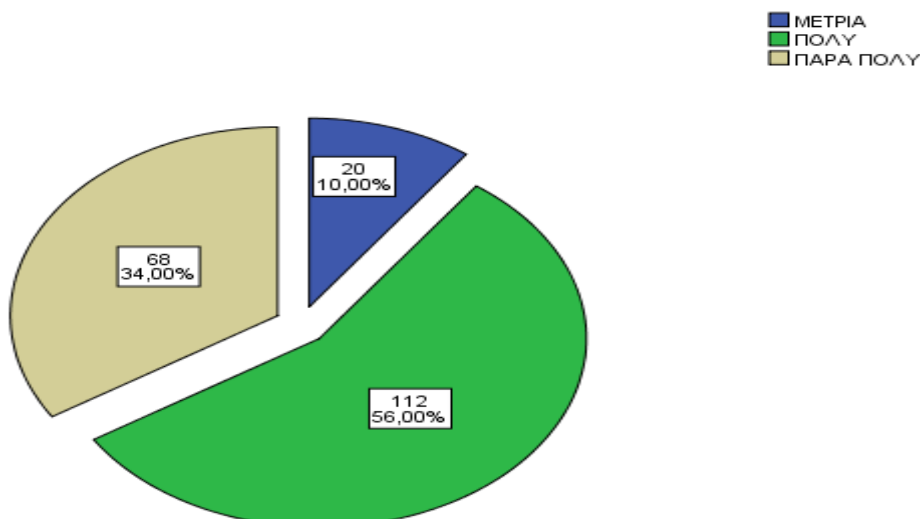
Γράφημα 11: Πόσο εύκολο είναι κάποιος απόφοιτος σχολής θετικών επιστημών να βρει εργασία σχετική με το αντικείμενο

Το 3% απαντούν πως το αντικείμενο σπουδών τους δεν συμβάλλει καθόλου στην επαγγελματική τους ανέλιξη, το 11% απαντούν πως συμβάλλει λίγο, το 14% απαντούν πως συμβάλλει σε μέτριο βαθμό, και το 53% και 19% απαντούν πως συμβάλλει πολύ και πάρα πολύ αντίστοιχα (γράφημα 12).

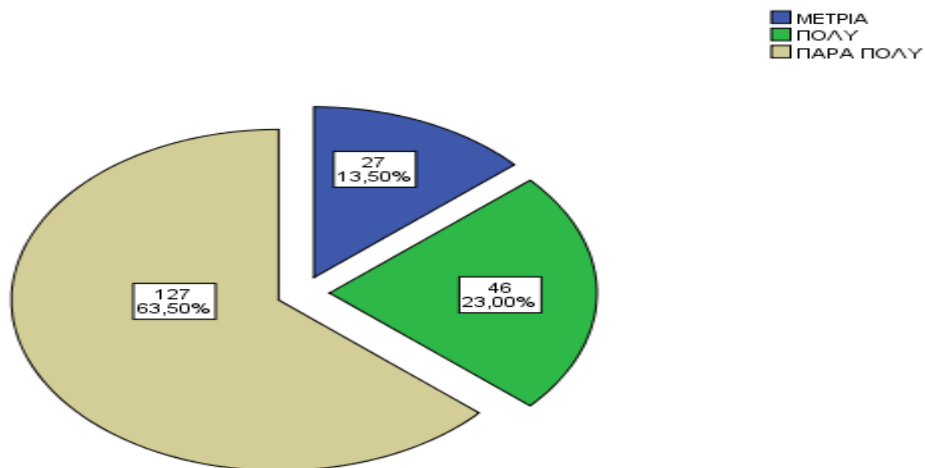
Γράφημα 12: Το αντικείμενο σπουδών σας πόσο συμβάλλει στην επαγγελματική σας ανέλιξη

Το 10% απαντούν πως πιστεύουν πως η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα συμβάλλει σε μέτριο βαθμό στην δυσκολία εύρεσης εργασίας το 56% απαντούν πως συμβάλλει πολύ και το 34% πως συμβάλλει πάρα πολύ (γράφημα 13).

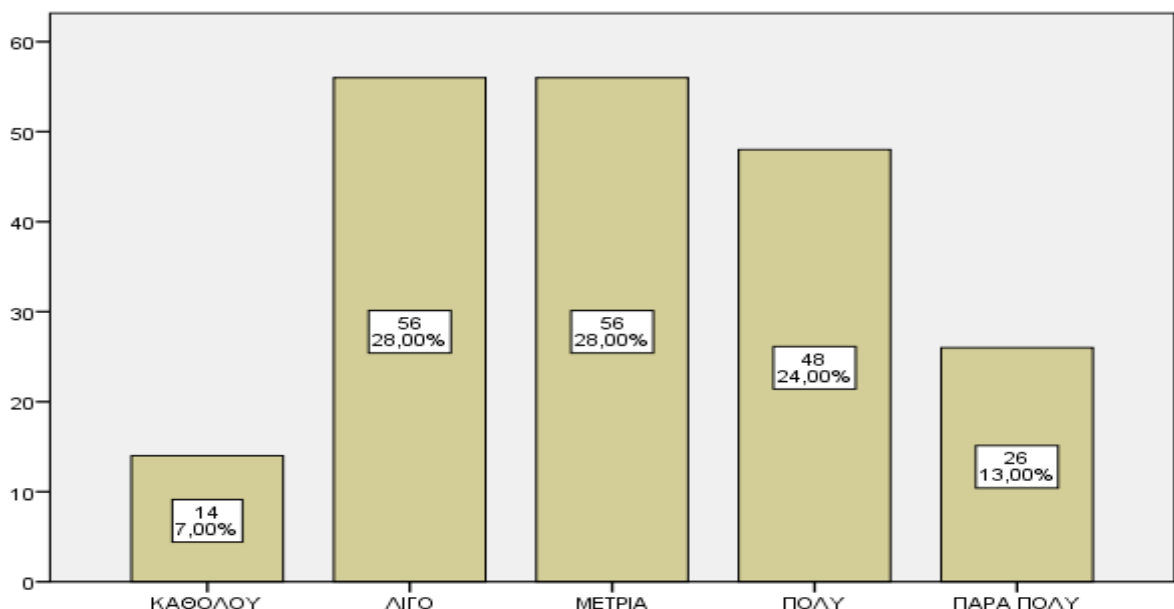
Γράφημα 13: Η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα πόσο συμβάλλει στην δυσκολία εύρεσης εργασίας

Το 14% των ερωτηθέντων της έρευνας απαντούν πως η ανεργία για μεγάλο χρονικό διάστημα συμβάλλει σε μέτριο βαθμό στην ψυχολογική καταπόνηση κάποιου το 23% απαντούν πως συμβάλλει πολύ και το 64% πως συμβάλλει πάρα πολύ (γράφημα 14).

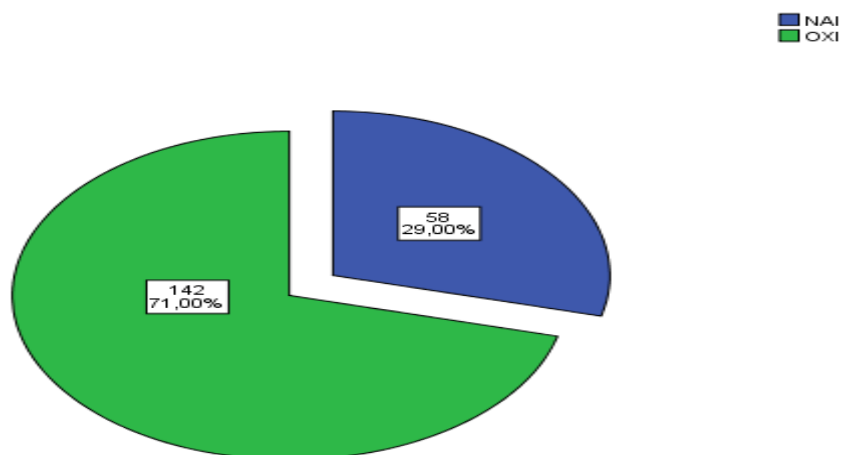
Γράφημα 14: Η ανεργία για μεγάλο χρονικό διάστημα πόσο συμβάλλει στην ψυχολογική καταπόνηση κάποιου

Προκύπτει πως το 7% δεν πιστεύουν πως η Θεσσαλονίκη ως μεγαλούπολη δίνει ευκαιρίες απασχόλησης, το 28% το πιστεύουν σε μικρό βαθμό το 28% το πιστεύουν σε μέτριο βαθμό ενώ το 24% το πιστεύουν πολύ και το 13% πάρα πολύ (γράφημα 15).

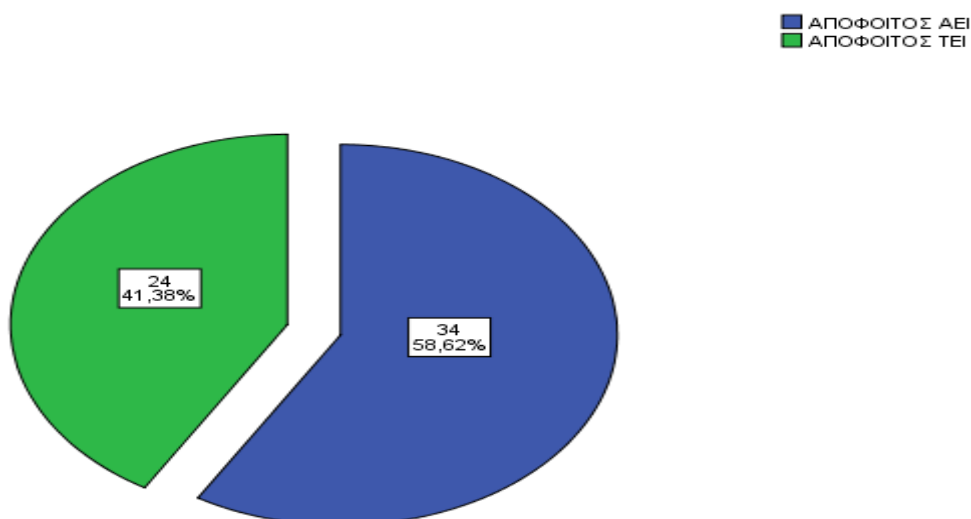
Γράφημα 16: Η Θεσσαλονίκη ως μεγαλούπολη κατά πόσο πιστεύετε δίνει ευκαιρίες απασχόλησης;

Το 29% απαντούν πως το να είσαι απόφοιτος ΑΕΙ η ΤΕΙ παίζει ρόλο στην πιο εύκολη εύρεση εργασίας ενώ το 71% απαντούν το αντίθετο (γράφημα 17).

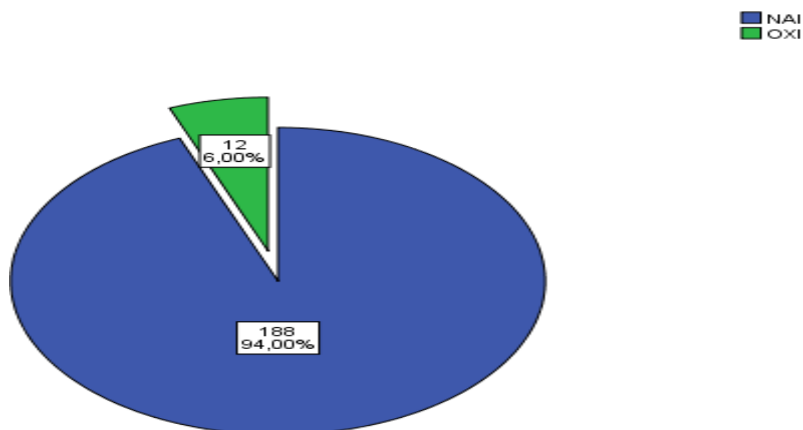
Γράφημα 17: Το να είσαι απόφοιτος ΑΕΙ η ΤΕΙ παίζει ρόλο στην πιο εύκολη εύρεση εργασίας

Το 57% απαντούν πως ο απόφοιτος ΑΕΙ βρίσκει πιο εύκολα δουλειά και το 41% απαντούν τον απόφοιτο ΤΕΙ ((γράφημα 18)

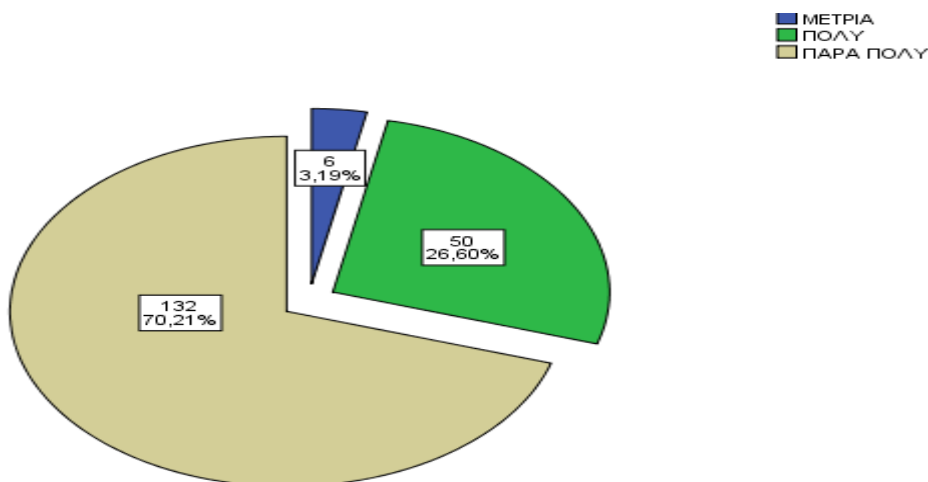
Γράφημα 18: Ποιο εύκολα δουλειά

Το 94% των ερωτηθέντων απαντούν πως η κατοχή ξένων γλωσσών, πιστοποιητικών πληροφορικής κτλ μπορεί να συμβάλλει ώστε να βρει κάποιος πιο εύκολα δουλειά. Πιο συγκεκριμένα το 3% απαντούν πως συμβάλλει σε μέτριο βαθμό το 27% απαντούν πως συμβάλλει πολύ και το 70% απαντούν πως συμβάλλει πάρα πολύ(γράφημα 19).

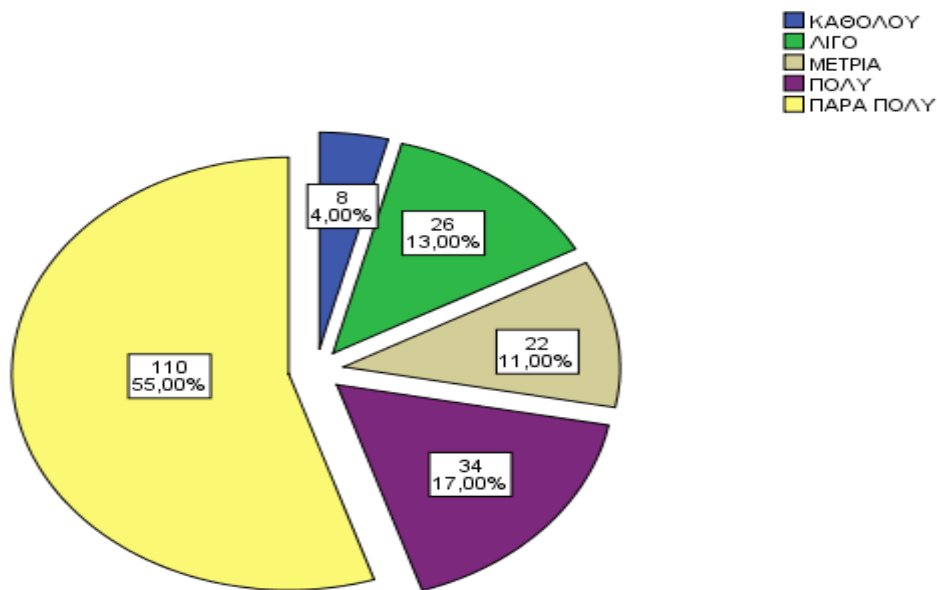
Γράφημα 19: Η κατοχή ξένων γλωσσών, πιστοποιητικών πληροφορικής κτλ μπορεί να συμβάλλει ώστε να βρει κάποιος πιο εύκολα δουλειά

Μόλις το 3% απαντούν πως η κατοχή ξένων γλωσσών πιστοποιητικών πληροφορικής συμβάλλει σε μέτριο βαθμό' ώστε να βρει κάποιος δουλειά το 28% απαντούν πως συμβάλλει πολύ και το 70% απαντούν πως συμβάλλει πάρα πολύ(γράφημα 21)

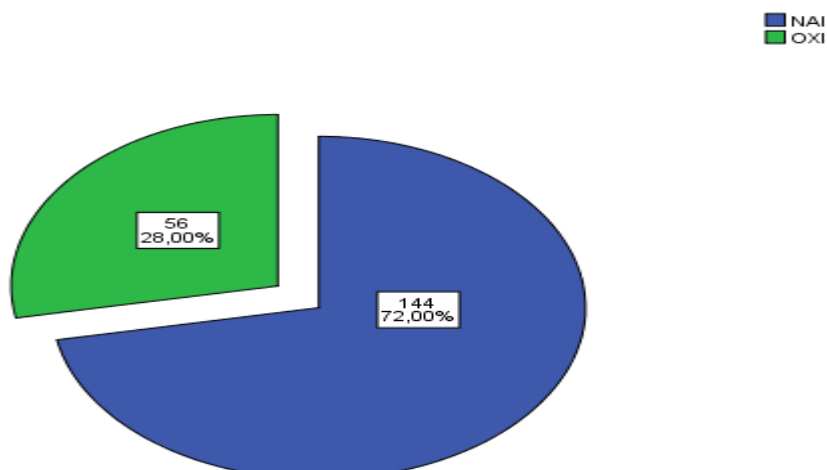
Γράφημα 21: Πόσο συμβάλλει η κατοχή ξένων γλωσσών, πιστοποιητικών πληροφορικής κτλ ώστε να βρει κάποιος πιο εύκολα δουλειά

Το 4% απαντούν πως η μικρή ηλικία δεν συμβάλλει στην πιο εύκολη εύρεση εργασίας το 13% απαντούν πως συμβάλλει λίγο το 11% απαντούν πως συμβάλλει σε μέτριο βαθμό το 17% απαντούν πως συμβάλλει πολύ και το 55% απαντούν πως συμβάλλει πάρα πολύ (γράφημα 22).

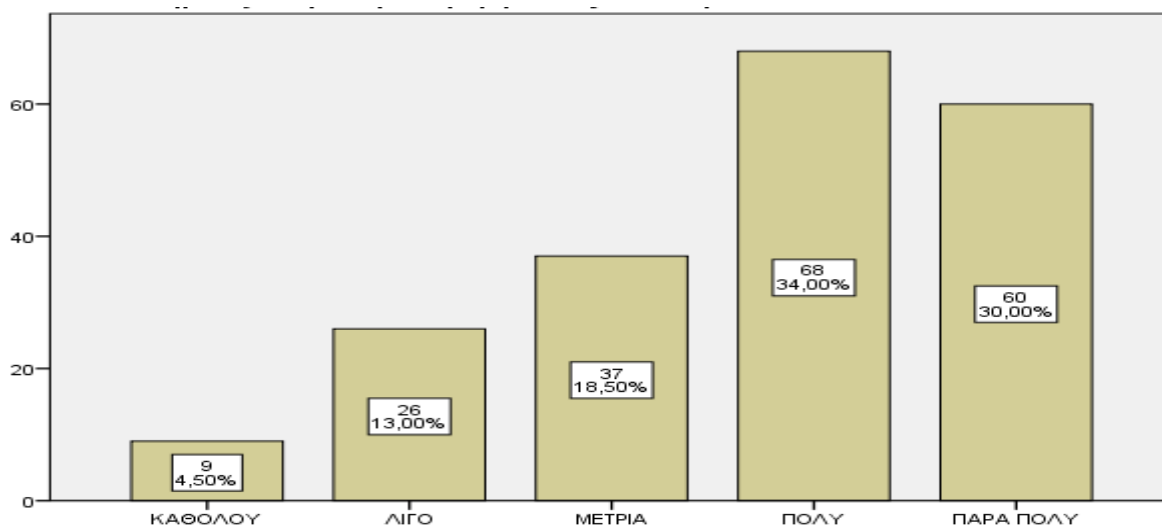
Γράφημα 22: Πόσο συμβάλλει η μικρή ηλικία στην πιο εύκολη εύρεση εργασίας

Το 72% των ερωτηθέντων απαντούν πως η ανεργία θα τους ανάγκαζε να δουλεύανε σε έναν τομέα διαφορετικό από αυτόν που έχουν σπουδάσει, ενώ το 28% απαντούν το αντίθετο (γράφημα 23)

Γράφημα 23: Η ανεργία θα σας ανάγκαζε να δουλεύατε σε έναν τομέα διαφορετικό από αυτόν που έχετε σπουδάσει;

Το 5% των ερωτηθέντων απαντούν πως το να δουλεύει κάποιος σε τομέα διαφορετικό από αυτόν που σπούδασε, δεν επηρεάζει την εύρεση εργασίας στο τομέα που σπούδασε όταν θελήσει να το αναζητήσει, το 13% απαντούν πως το επηρεάζει λίγο το 19% απαντούν πως τον επηρεάζει σε μέτριο βαθμό το 34% απαντούν πως τους επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό και το 30% δηλώνουν πως τους επηρεάζει σε πολύ μεγάλο βαθμό (γράφημα 25)

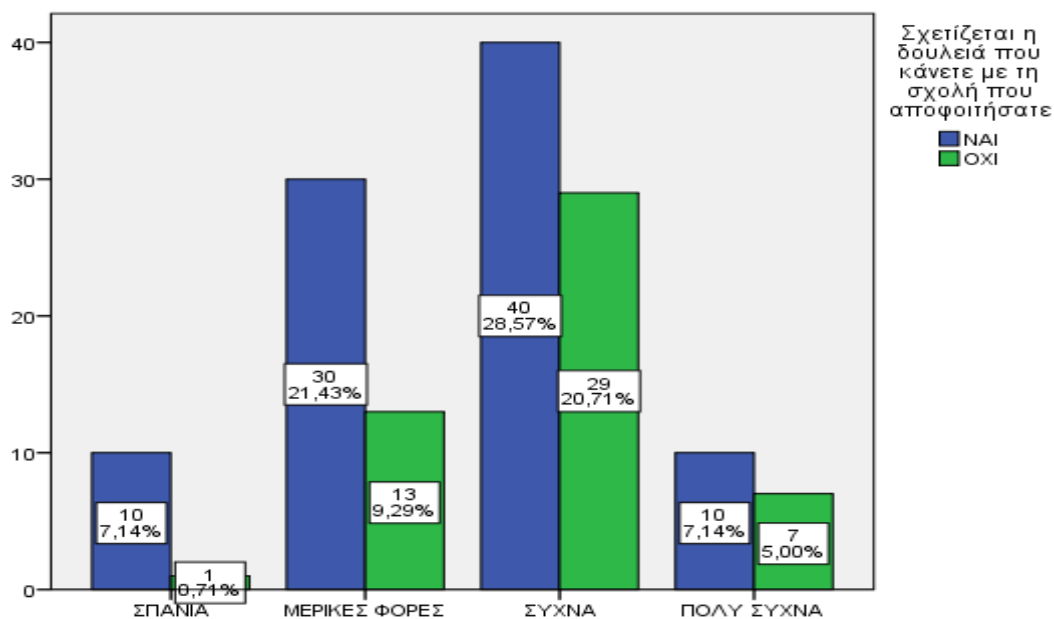

Γράφημα 25: Το να δουλεύει κάποιος σε τομέα διαφορετικό από αυτόν που σπούδασε, πόσο επηρεάζει την εύρεση εργασίας στο τομέα που σπούδασε όταν θελήσει να το αναζητήσει

Προκύπτει πως από τα 90 άτομα που απάντησαν πως σχετίζεται η δουλειά τους με τη σχολή που αποφοιτήσανε τα 50 παρακολούθησαν συχνά και πολύ συχνά μαθήματα.

Πόσο συχνά παρακολουθούσατε μαθήματα της σχολής; * Σχετίζεται η δουλειά που κάνετε με τη σχολή που αποφοιτήσατε Crosstabulation

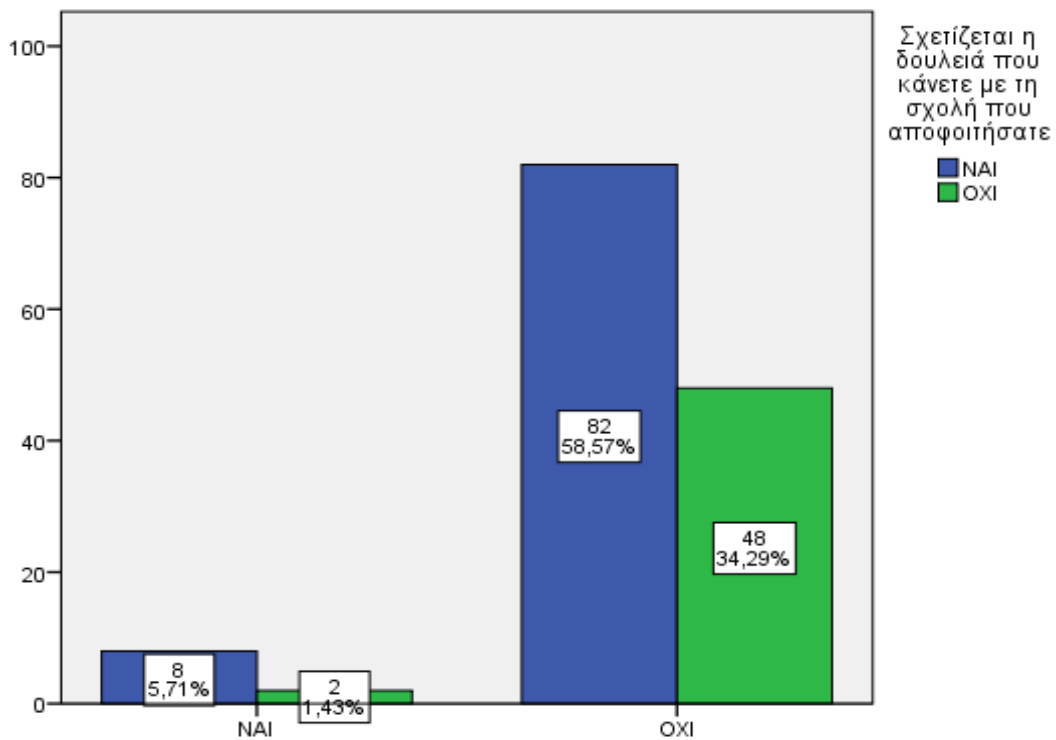
		Σχετίζεται η δουλειά που κάνετε με τη σχολή που αποφοιτήσατε		Total	
		ΝΑΙ	ΟΧΙ		
Πόσο συχνά παρακολουθούσατε μαθήματα της σχολής;	ΣΠΑΝΙΑ	Count	10	1	11
		% of Total	7,1%	0,7%	7,9%
	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ	Count	30	13	43
		% of Total	21,4%	9,3%	30,7%
	ΣΥΧΝΑ	Count	40	29	69
		% of Total	28,6%	20,7%	49,3%
	ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	Count	10	7	17
		% of Total	7,1%	5,0%	12,1%
Total	Count	90	50	140	
	% of Total	64,3%	35,7%	100,0%	

Προκύπτει πως από τα 90 άτομα που απάντησαν πως σχετίζεται η δουλειά τους με τη σχολή που αποφοιτήσανε, τα 82 απάντησαν πως δεν θα μένανε αρκετό καιρό άνεργοι μέχρι να βρουν θέση εργασίας σχετική με το αντικείμενο σπουδών τους.

Θα μένατε αρκετό χρονικό διάστημα άνεργος μέχρι να βρείτε θέση εργασίας σχετική με το αντικείμενο σπουδών σας * Σχετίζεται η δουλειά που κάνετε με τη σχολή που αποφοιτήσατε Crosstabulation

		Σχετίζεται η δουλειά που κάνετε με τη σχολή που αποφοιτήσατε		Total	
		ΝΑΙ	ΟΧΙ		
Θα μένατε αρκετό χρονικό διάστημα άνεργος μέχρι να βρείτε θέση εργασίας σχετική με το αντικείμενο σπουδών σας	NAI	Count	8	2	10
		% of Total	5,7%	1,4%	7,1%
Total	OXI	Count	82	48	130
		% of Total	58,6%	34,3%	92,9%
		Count	90	50	140
		% of Total	64,3%	35,7%	100,0%

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Συμφώνα με τα στατιστικά στοιχεία που καταγράψαμε από τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου μας διαπιστώσαμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (64%) των ερωτηθέντων αναφέρει ότι σχετίζεται η εργασία τους με το αντικείμενο που έχει σπουδάσει, αν και το 72% των ερωτηθέντων θα δούλευε σε άλλον τομέα εάν δεν υπήρχε άλλη επιλογή. Επίσης το 67% των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η ενασχόληση με το αντικείμενο τους δεν αποφέρει έναν αντίστοιχα ικανοποιητικό μισθό. Ακόμη, ένα μεγάλο ποσοστό (67%) θεωρεί ότι η Θεσσαλονίκη παρέχει μέτριες έως και καθόλου ευκαιρίες για ανεύρεση απασχόλησης. Όλοι οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι οι απόφοιτοι των θεωρητικών αλλά και των θετικών επιστημών, έχουν την δυνατότητα να βρουν εργασία στον τομέα τους, πολύ εύκολα. Τέλος, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι με τις συσχετίσεις που πραγματοποιήσαμε ανακαλύψαμε ότι από την πρώτη, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, οι όποιοι απάντησαν ότι οι δουλεία τους έχει σχέση με το αντικείμενο των σπουδών τους, ήταν τυπικοί στην παρακολούθηση των μαθημάτων, ενώ από τη δεύτερη ότι αν και στο μεγαλύτερο σύνολο σχετίζεται η εργασία τους με την σχολή από την οποία αποφοιτήσαν, δεν θα έμεναν αρκετό καιρό χωρίς εργασία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γαβρόγλου, Π.Σ. και Κικίλιας, Η., (2001), «Οργάνωση της Εργασίας και Νέες Μορφές Απασχόλησης στην Ελλάδα και την Ευρώπη», Εκδόσεις Σακκούλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη.
- Δεδουσόπουλος, Α., (2000), «Θεωρίες της Ανεργίας- Η Κρίση στην Αγορά Εργασίας»: Ρύθμιση-Ευελιξίες-Απορρύθμιση, Τόμος Πρώτος, Αθήνα.
- ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, (2011), «Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση έτους 2011», Αθήνα.
- Καμπέρης, Ν., (2001), «Κοινωνικές Αναπαραστάσεις των Νέων Εργαζομένων για την Εργασία και Εκπαίδευση», Εκδόσεις : Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Κώττης, Χ.Γ. και Κώττη-Πετράκη. Α., (2000), «Σύγχρονη Μακροοικονομική», Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
- Πετρινιώτη, (1999), «Αγορές Εργασίας-Οικονομικές Θεωρίες και Έρευνες», Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Πηλαβάκη, Α.Α., (2006), «Φύλο-Απασχόληση και Επιχειρηματικότητα», Αθήνα.
- Ρομπόλης Σ., (2010), «Οικονομική κρίση, κρίση απασχόλησης και κρίση κοινωνικής Ασφάλισης», Αθήνα.
- Παπαβασιλείου, Χ., (2000), «Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση», Αθήνα.

- Νικολακοπούλου – Στεφάνου Η. (1997) «Πολιτικές απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση», Εκδοσεις: Παπαζήση, Θεσσαλονίκη.
- Κόντος Π (2017), «Επιχειρηματικότητα και ανεργία στην Ελλάδα». (http://dione.lib.unipi.gr/xmlui/bitstream/handle/unipi/10953/Kontos_Panagiotis.pdf?sequence=1&isAllowed=y) Ανακτήθηκε 16/4/2019.
- «Τι είναι η διαρθρωτική ανεργία, η ανεργία τριβής και η Κεϋνσιανή ανεργία», (2017). (<http://www.globalview.gr/2017/01/09/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%81%CE%B8%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1/>) Ανακτήθηκε 16/4/2019.
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2018),(<http://www.statistics.gr/>). Ανακτήθηκε 16/4/2019.
- Έκθεση Κομισιον 2018 “παρακολούθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης”
- ΕΛΣΤΑΤ, Ελλάς ,με αριθμούς Ιανουάριος-Μάρτιος 2019